

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3386/2021. (X. 1.) AB határozat	bírói kezdeményezés elutasításáról	2394
3387/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2398
3388/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2402
3389/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2406
3390/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2409
3391/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2412
3392/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2415
3393/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2418
3394/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2420
3395/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2423
3396/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2426
3397/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2429
3398/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2434
3399/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2438
3400/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2442
3401/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2446
3402/2021. (X. 1.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2449

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3386/2021. (X. 1.) AB HATÁROZATA

bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítása iránti bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény 101/A. § (2) bekezdése alkalmazása kizárására irányuló bírói kezdeményezést elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: indítványozó bíróság) az előtte lévő közigazgatási perben – a per egyidejű felfüggesztése mellett – az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján benyújtott bírói kezdeményezésében az anyakönyvi eljárásról szóló 2010. évi I. törvény (a továbbiakban: At.) 2020. május 29. és 2021. április 7. napja között hatályban volt 101/A. § (2) bekezdése alkalmazásának a kizárását kérte arra hivatkozással, hogy a 11/2021. (IV. 7.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) megállapította e jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét, a bíróságnak azonban azt az előtte 11.K.702.964/2021. számon folyamatban lévő perben még alkalmaznia kellene.
- [2] 2. A bírói kezdeményezés alapjául szolgáló ügyben a bírói kezdeményezés állítása szerint transznemű felperes 2019. március 4. napján nemének és nevének anyakönyvi megváltoztatását kérte a Budapest Főváros Kormányhivatala mint alperesnél, pszichiátriai, pszichológusi és nőgyógyászati szakvélemények, valamint családi állapotról vonatkozó nyilatkozat alapján. Az alperes továbbította az ügy iratait Karcag Város Anyakönyvvezetőjéhez (a továbbiakban: születést nyilvántartó anyakönyvvezető) elbírálásra, aki az eljárást a 2020. június 18. napján kelt, PH/12971-2/2020. számú végzésével megszüntette. Ezt a végzést azonban a Debreceni Törvényszék 2020. december 4. napján kelt, 103.K.702.042/2020/11. számú ítéletével megsemmisítette, és előírta, hogy a születést nyilvántartó anyakönyvvezető állapítsa meg hatásköre hiányát és az ügy iratait küldje vissza az alperesnek érdemi elbírálásra. A megismételt eljárásban a születést nyilvántartó anyakönyvvezető 2021. január 18. napján megállapította hatásköre hiányát és megküldte az ügy iratait az alperesnek. Az alperes 2021. január 20. napján kelt BP/D/51-2/2021. számú határozatával a kérelmet elutasította. Indokolásában megállapította, hogy a csatolt egészségügyi dokumentáció alátámasztja a felperes transzneműségét, azonban az At.-nek az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyonszolgáltatásról szóló 2020. évi XXX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) 2020. május 29. napján hatályba lépett módosítása folytán az At. 69/B. § (3) bekezdése szerint nem változtatható meg a születési nem. Hivatkozott továbbá az alperes az At. 3. § x) pontjára is. Kifejtette, hogy kifejezett tiltó szabályozás következtében nincs mód a nemváltoztatás anyakönyvi bejegyzésére. A névváltoztatási kérelmet az At. 44. § (3) bekezdése és 49. § (1) bekezdése alapján utasította el, mert a választott utónevek nem feleltek meg a felperes születési nemének. A felperes az alperes határozata ellen benyújtott keresetében hivatkozott az Abh.-ra, amely megsemmisítette az At. 101/A. § (2) bekezdését. Álláspontja szerint a megsemmisítés *ex nunc* hatályú, ami nem biztosít lehetőséget az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés

jelen ügyben történő figyelmen kívül hagyására. Ezért indítványozta, hogy a bíróság az Abtv. 25. §-a alapján kezdeményezzen egyedi normakontroll-eljárást az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján a már alaptörvény-ellenesnek minősített At. 101/A. § (2) bekezdésének a konkrét ügyére vonatkozó, továbbá az általános alkalmazási tilalom kimondása érdekében, hivatkozva továbbá a 3132/2020. (V. 15.) AB határozatra. Az alperes nem ellenezte az indítvány teljesítését.

- [3] Erre figyelemmel a Fővárosi Törvényszék a fenti ügyben bírói kezdeményezéssel élt. Indokolásában előadta, hogy az Alkotmánybíróság az Abh.-ban megállapította, hogy az At. 101/A. § (2) bekezdése sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, ezért azt megsemmisítette, míg az indokolásában kifejtette, hogy a megsemmisítés folytán nem kellett külön rendelkeznie az indítványozó Miskolci Törvényszéknek a folyamatban lévő ügyében való alkalmazás kizárására vonatkozó indítványáról. A felperes a kérelmét a Módtv. 2020. május 29-i hatálybalépése előtt, 2019. március 4. napján nyújtotta be. Azt is megállapította, hogy az alperes az At. 101/A. § (2) bekezdésének átmeneti szabálya alapján alkalmazta a 2020. május 29. napján hatályba lépett At. 69/B. § (1) bekezdés *b)* pont *be)* alpontját, (3) bekezdését és a 3. § *x)* pontját a kérelem elutasítása során. Tehát – vallja az indítvány – a bíróságnak az előtte folyamatban lévő közigazgatási perben olyan jogszabályi rendelkezés alapján kellene elbírálnia a közigazgatási határozat jogszerűségét, amelyet az Alkotmánybíróság az Abh.-ban alaptörvény-ellenesnek minősített és megsemmisített, de az Abtv. 45. § (2) bekezdése értelmében csak az azon normakontroll eljárásra okot adó, Miskolci Törvényszék mint indítványozó bíróság előtt folyamatban volt ügyben vált kizárttá azon rendelkezés alkalmazása. Az indítvány utal továbbá arra, hogy a szóban forgó Abh. indokolása nem tartalmaz olyan érvelést, amelyből arra lehetne következtetni, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés alkalmazását csak az indítvánnyal érintett ügyben lenne szükséges kizárni, ugyanis a jogbiztonság és jelen ügy felperese, valamint bármely más bíróság előtt folyamatban lévő ugyanilyen tárgyú ügy felperese érdekében sérelmével járna a közigazgatási határozat jogszerűségének az alaptörvény-ellenesnek minősített jogszabály figyelembevételével való elbírálása. Ezért kérelmezte az Abtv. 25. §-ára, valamint a 45. § (4) bekezdésére figyelemmel, az At. 101/A. § (2) bekezdése előtte folyamatban lévő ügyre vonatkozóan, továbbá általános alkalmazási tilalmának a kimondását.

II.

- [4] 1. Az Alaptörvénynek az indítvánnyal érintett rendelkezése:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

- [5] 2. Az At. támadott rendelkezésnek 2020. május 29. napjától és 2021. április 7. napjáig hatályos szövege:

„101/A. § (2) E törvénynek az egyes közigazgatási tárgyú törvények módosításáról, valamint ingyenes vagyontuttatásról szóló 2020. évi XXX. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.3) megállapított 3. § *k)* és *x)* pontját, 44. § (3) bekezdését, 69/B. § (1) bekezdés *b)* pont *be)* alpontját és 69/B. § (3) bekezdését a Módtv.3 hatálybalépése előtt indult és folyamatban lévő eljárásokban, valamint a megismételt eljárásokban is alkalmazni kell.”

III.

- [6] A bírói kezdeményezés nem megalapozott.

- [7] 1. Az Alkotmánybíróság elsőként megállapította, hogy a bírói kezdeményezés megfelel az Alaptörvényben, illetve az Abtv.-ben előírt formai és tartalmi feltételeknek, így az érdemi elbírálásra alkalmas.

- [8] 2. Az Alkotmánybíróság legutóbb a 3132/2020. (V. 15.) AB határozatában foglalta össze a bírói kezdeményezés önálló alkalmazási tilalom kezdeményezése iránti kérelme (vagy az önálló alkalmazási tilalom kezdeményezésének mint a bírói kezdeményezés egyik esetének) főbb jellegzetességeit, illetve arra vonatkozó megállapításait (Indokolás [5]–[6]). Kifejtette, hogy az Abtv. 25. § (1) bekezdése szerint „[h]a a bírónak az előtte folyamatban levő egyedi ügy elbírálása során olyan jogszabályt kell alkalmaznia, amelynek alaptörvény-ellenességét észleli, vagy alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította – a bírósági eljárás felfüggesztése mellett – az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *b)* pontja alapján az Alkotmánybíróságnál kezdeményezi

a jogszabály vagy jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességének megállapítását, illetve az alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazásának kizárását”. Az idézett rendelkezés alapján a jog félretételére vonatkozó hatáskör hiányában a bíró az alkalmazandó joggal összefüggő alkotmányos aggályát köteles az Alkotmánybíróság elé tárni. Az önálló alkalmazási tilalom kezdeményezésének mint a bírói kezdeményezés egyik esetének a jellegzetessége és kivételessége abban áll, hogy ebben az eljárásban a norma alaptörvény-ellenességét – mivel azt az Alkotmánybíróság korábban már megállapította – értelemszerűen már nem kell külön állítani és indokolni. Az indítvány kizárólag a más eljárásban már alaptörvény-ellenesnek minősített norma alkalmazási tilalmának kimondására irányul. Önálló alkalmazási tilalom kezdeményezése esetében az „elsődleges cél [...] az, hogy a hasonló ténybeli alapból származó, azonos jog alapján megítélendő jogviszonyok hasonló elbírálást nyerjenek a rendes bíróság előtt” {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [12]}, az Alkotmánybíróság (ugyanis) „a peres eljárásokban alkalmazandó, illetve az elbírálás idején már nem hatályos jogszabályok esetében sem engedheti alkotmányellenes normák érvényre juttatását” {3215/2014. (IX. 22.) AB határozat, Indokolás [10]}. „Ha a bíró olyan jogszabály alkalmazásának kizárását kezdeményezi, amelynek alaptörvény-ellenességét az Alkotmánybíróság már megállapította, a kérelemnek az Alkotmánybíróság az Abtv. 45. § (4) bekezdése által meghatározott másik mérlegelési szempont, az »Alaptörvény védelme« alapján is helyt adhat, annak érdekében, hogy alaptörvény-ellenes norma ne érvényesülhessen a jogrendben és a bíró az előtte folyamatban lévő ügyet az Alaptörvénnyel összhangban álló jogszabályi rendelkezések alkalmazása révén dönthesse el. Ilyen esetben a bírósági eljárásban érintett személy vagy szervezet érdekeit annyiban indokolt figyelembe venni, hogy elkerülhető legyen egy olyan helyzet, amelyben az érintett Alaptörvényben biztosított joga védelmének absztrakt szempontja alapján az Alkotmánybíróság a bíróság kezdeményezésének helyt ad, de ez az érintett akaratával ellentétesen, – ahelyett hogy a jogsérelmet ténylegesen orvosolná – az érintettnek (további) érdeksérelmet okoz.” {3144/2015. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [38]} A hivatkozott határozat megállapította továbbá, hogy ugyan az önálló alkalmazási tilalom kimondása nem automatikus, az indítvány azonban csak kivételes esetben utasítható el.

- [9] 3. Az Alkotmánybíróság szükségesnek tartja felidézni az Abh. – jelen ügy szempontjából releváns megállapításait. Ahogy arra a jelen ügyben az indítványozó bíróság is hivatkozott, az Alkotmánybíróság – bírói kezdeményezés alapján eljárva – az At. 2020. május 29. napjától hatályos 101/A. § (2) bekezdésének az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütközése folytán annak alaptörvény-ellenességét állapította meg, és ezért azt *ex nunc* (2021. április 7-i) hatállyal megsemmisítette.
- [10] Az Alkotmánybíróság jelen ügygel összefüggésben megjegyzi, hogy az Abh. döntésében nem foglalt állást az ügy alapját képező nem- és névváltoztatásra vonatkozó korábbi vagy a döntésekor hatályban volt szabályok alkotmányosságával kapcsolatban, sem a nem, illetve nemi jegyek megváltoztatása és az emberi méltóság sértetlensége közötti összefüggésekről, csupán az anyakönyvezési szabályok hatályba lépésével kapcsolatos időrendi kérdések képezték az eljárás tárgyát.
- [11] Az Abh. az eljárásának alapjául szolgáló ügyre vonatkozóan nem állapított meg a határozat rendelkező részében sem általános, sem a konkrét ügyre vonatkozó alkalmazási tilalmat. Az Abh. indokolásában (Indokolás [38]) ennek kapcsán ugyanakkor hangsúlyozta: „Mint hogy az Alkotmánybíróság a vizsgált jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét megállapította, és azt megsemmisítette, ezért az indítványozó bíróságnak a folyamatban lévő ügyben való alkalmazásának kizárására vonatkozó indítványáról nem kellett külön rendelkeznie.” Azonban az Abh. indokolásából az is egyértelműen megállapítható, hogy az indítványozó bíróságra nézve a támadott szabályozást az adott eljárásban az indítványozó bíróságnak alkalmaznia kellene. Az Abh. indokolásának [36] bekezdése ugyanis egyértelmű megfogalmazást tartalmaz erre nézve: „az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a támadott szabályozás alkalmazásának elrendelése a folyamatban lévő ügyekben sérti az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt visszaható hatályú jogalkotás tilalmát. A felperesnek ugyanis az általa korábban kezdeményezett, folyamatban lévő közigazgatási eljárás érdemi befejezésére a jogszabályok megváltozása miatt nincs lehetősége, mivel a Módtv. támadott rendelkezése és az általa alkalmazni rendelt jogi előírások eljárási akadályát képezték a korábban jogszerűen kezdeményezett közigazgatási eljárásnak.” [Ehhez kapcsolódóan az Alkotmánybíróság azt is megjegyezte, hogy az alkotmányjogilag sérelmes helyzetet részben az okozta, hogy a folyamatba helyezett közigazgatási eljárást a közigazgatási szerv a rá irányadó ügyintézési határidőn belül nem folytatta le, amely folytán utalt arra, hogy az megkérdőjelezi az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes hatósági eljárás megvalósulását.] Azaz az Alkotmánybíróság határozata indokolásában egyértelművé tette, hogy az indítvánnyal támadott, és általa *ex nunc* hatállyal megsemmisített

rendelkezést annak alaptörvény-ellenessége folytán történő megsemmisítésére tekintettel az eljáró bíróságnak nem kell alkalmaznia.

- [12] Bár nem a rendelkező részben, de az Alkotmánybíróság az Abh. fent idézett indokolásában nemcsak azt tette egyértelművé, hogy az indítvánnyal kifogásolt jogi norma azonnali, a folyamatban lévő ügyekre is kiterjedő hatályú módosítása sértette az Alaptörvényt, hanem azt is, hogy az annak alkalmazásával lefolytatott eljárás alaptörvény-ellenes lenne.
- [13] 4. Az Abh. az adott ügyben nem rendelt el általános alkalmazási tilalmat sem. Mint ahogy arra az Alkotmánybíróság – többek között a 3066/2017. (IV. 4.) AB határozatában és 3067/2017. (IV. 4.) AB határozatában (Indokolás [17]) – már utalt, a bíró az elé tárt jogvitát alkotmányos jogszabály alapján köteles eldönteni, és amennyiben az alkalmazandó jog alkotmányellenességét észleli, köteles az Alkotmánybíróság eljárását kezdeményezni. A bírói kezdeményezések alapján indult konkrét normakontroll eljárásokban az azonos ténybeli alapú, azonos jog alapján megítélendő ügyekben az Alkotmánybíróság megállapíthatja az általa alkotmányellenesnek nyilvánított jogszabály általános alkalmazási tilalmát. Hangsúlyozta az Alkotmánybíróság azonban azt is, hogy ha nem általános, hanem csak konkrét alkalmazási tilalmat rendel el egy adott ügyben, akkor később – újabb bírói kezdeményezés esetén – is lefolytatja a kizárólag alkalmazási tilalom elrendelése iránti bírói indítvánnyal kapcsolatos eljárást. Az újabb alkalmazási tilalmat akkor lehet elrendelni az Abtv. 45. § (4) bekezdése alapján, ha ez a jogbiztonságot és a törvény előtti egyenlőséget, vagyis a hasonló ténybeli alaphoz származó, azonos jog alapján keletkezett jogviszonyok bíróság előtti hasonló elbírálását szolgálja [3131/2016. (VI. 29.) AB határozat, Indokolás [16]].
- [14] 5. Jelen ügyben az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Abh. indokolásának [38] bekezdése egyértelműen kifejti, hogy az alaptörvény-ellenes jogszabályi rendelkezés megsemmisítése okán nem kellett rendelkeznie az alkalmazási tilalom kérdésében, ezért jelen bírói indítvány okán sem volt erre szükség, ezért az indítvány nem megalapozott. Ugyanakkor az Alkotmánybíróság jelen ügyben is, utalva az Abh. indokolása [36] bekezdésében foglaltakra megjegyzi, hogy az At. 101/A. § (2) bekezdését a jelen ügy tárgyát képező, folyamatban lévő eljárásban az eljáró bíróság előtt nem kell alkalmazni.
- [15] 6. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a bírói indítványt elutasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: III/2354/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3387/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.Szk.15498/2020/10. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva, az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Pesti Központi Kerületi Bíróság 6.Szk.15498/2020/10. számú végzése alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt, mivel a hivatkozott bírósági végzés az indítvány szerint sérti az Alaptörvény I. cikkét, VIII. cikk (1) bekezdését, valamint 28. cikkét, továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezményének (a továbbiakban: EJE) 11. cikkét is.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az az indítványozó 2020. február 16-án 14 óra 45 perckor, egy alapítvány évértékelő rendezvényével egyidőben, ahhoz térben közel, a Várkert Bazár mélygarázsával szemben, az ügyben eljáró Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) III. Kerületi Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatóság (a továbbiakban: hatóság) határozata szerint bejelentési kötelezettségét elmulasztva a gyülekezési jogról szóló 2018. évi LV. törvény (a továbbiakban: Gytv.) hatálya alá tartozó gyűlést tartott. A gyűlésen az indítványozón kívül további három személy vett részt. Transzparenszek és magyar nemzeti zászló volt náluk, az indítványozó pedig egy hangosbeszélőn az alábbiakat mondta: „Üdvözljük a BRFK munkatársait, és reméljük, hogy biztosítani fogják a békés demonstrációnkat.” A BRFK helyszínen tartózkodó rendbiztosának az indítványozó azt mondta, hogy spontán gyűlést tart, amelynek okaként egy aznap reggel 6 órás újságcikket jelölt meg (későbbi elmondása szerint ez valójában egy televíziós csatorna híre volt, amely szerint Orbán Viktor aznap tartja 22. évértékelő beszédét a Várkert Bazárban, és várja a magyar emberek véleményét és támogatását), amelyre reagálni szeretett volna (el szeretette volna mondani a saját véleményét). A véleménye szerint spontán gyűlésre tekintettel semmilyen bejelentést nem tett a rendőrség felé. Az indítványozó magatartásából, és a helyszínen tapasztaltak alapján egyértelmű volt, hogy a gyűlés szervezője (bár ezt a véleménye szerint spontán jellegre tekintettel az eljárás során végig tagadta) az indítványozó volt. A gyűlést a rendőrség nem oszlatta fel, az indítványozó a gyűlést 16 óra 1 perckor nyilvánította befejezetté.
- [3] A BRFK a gyűlést követően feljelentést tett a hatóságnál az indítványozó ellen a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 189. § (3a) bekezdés d) pontja alapján, amely szerint a bejelentés nélküli gyűlés szervezés (a spontán gyűlés esetét kivéve) szabálysértésnek minősül. A hatóság határozata szerint az indítványozó cselekménye nem minősült spontán gyűlésnek, ezért a Gytv. alapján azt előre be kellett volna jelentenie. Erre tekintettel a hatóság az indítványozót 150 000 Ft pénzbírsággal sújtotta.
- [4] 1.2. Az indítványozó a hatóság határozatával szemben kifogással élt, amelyben arra hivatkozott, hogy a hatóság határozata megalapozatlan. Elmondása szerint, azért ment a helyszínre, hogy „Orbán Viktor felhívására” elmondja politikai véleményét. Mikor a helyszínre ért, addigra már ott volt a másik három ember (amelyet álláspontja szerint a videófelvetelek is alátámasztanak). Véleménye szerint szándékát nem egyeztetette előre senkivel. Álláspontja szerint az eljárásban maximum az lehetett a kérdés, hogy spontán vagy sürgős volt-e a gyűlés, hiszen a televíziós csatorna híre aznap volt. Az eljárás során a rendbiztos azt közölte, hogy a helyszínen korábban ott tartózkodó három ember, az indítványozó megjelenéséig semmilyen magatartást nem tanúsított, amely véleménynyilvánításra irányult volna. Az indítványozó hangosbeszélőn való megnyilvánulása után azonban a többi résztvevő is kibontotta a transzparensét, sőt csoportképet is csináltak.

- [5] Az ügyben eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: PKKB) tárgyalás tartása során végzésében úgy határozott, hogy a hatóság határozatát hatályban tartja, a pénzbírság mértékét azonban 75 000 Ft-ra mérsékelte. A végzés indokolása szerint a spontán gyűlésre hivatkozás azért sem állja meg a helyét, mivel már 2020. január 29-én közzétette több portál is a hírt, miszerint a miniszterelnök 2020. február 16-án tartja évértékelő beszédét. Erre az indítványozó azzal reagált, hogy nem az volt a kérdés, hogy tudott-e az évértékelőről, hanem, hogy egy televíziós csatorna szalagcímében az szerepelt, hogy Orbán Viktor kíváncsi az emberek véleményére. Az indítványozó szerint a hatóság nem tudta bizonyítani, hogy ő szervezőként lépett volna fel. A PKKB végzésében a fentiek alapján kiemelte, hogy az indítványozó minden kétséget kizáróan egy Gytv. szerinti gyűlésen vett részt, amelyet azonban az aznap reggeli hírre tekintettel nem lehetett a Gytv. szerinti 48 órás határidőben bejelenteni. Ezért a kérdés pusztán az volt, hogy a gyűlés spontán vagy sürgős gyűlés volt-e. A PKKB figyelembe vette az Alkotmánybíróság 75/2008. (V. 29.) AB határozatában és a 3001/2021. (I. 14.) AB határozatában a spontán gyűlés fogalmi elemei kapcsán tett megállapításait, és ezek alapján kimondta, hogy az indítványozó cselekménye nem volt spontán gyűlés. A PKKB szerint ugyanis már az is kizárta teszi a spontán jellegét, hogy a résztvevők előre transzparenszeket készítettek. A kamerafelvételeken az is látható, hogy a korábban ott lévők az indítványozó érkezését várták, utána az ő mozgását követték. A rendbiztossal is végig többesszámban beszélt az indítványozó. Mindezekre tekintettel az indítványozó cselekménye nem spontán gyűlésnek, hanem sürgős reagálású gyűlésnek volt tekinthető, amelyet rajta kívülálló ok miatt már nem tudott időben bejelenteni. A sürgős gyűlés fogalma szerint azonban a bejelentés elkövetésén ugyan, de meg kell hogy történjen. Erre azonban nem került sor, ezért a PKKB szerint az indítványozó elkövette a Szabs. tv. 189. § (3a) bekezdés d) pontja szerinti szabálysértést.
- [6] 1.3. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a PKKB végzésének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt. Alkotmányjogi panaszának kifejtette, hogy ő nem lépett fel szervezőként, a többi jelenlévő személy tőle teljesen függetlenül volt a helyszínen, és pusztán annyi történt, hogy amikor megérkezett egy politikus, akkor ő jelezte azt a kezével a többieknek, és így mindannyian odamentek a garázsokhoz. A gyűlés végét sem ő állapította meg, és nem ő szólította fel a többieket a távozásra sem. Álláspontja szerint a PKKB végzése alaptörvény-ellenes és az Alkotmánybíróság gyakorlatával sincs összhangban. Alkotmányjogi panaszában hosszan idézte az Emberi Jogok Európai Bíróságának (a továbbiakban: EJEB) a gyakorlatát is a békés gyülekezéssel kapcsolatban, összefüggésben az EJEB 11. cikkével. Véleménye szerint az EJEB gyakorlatával ellentétes döntést hozott a PKKB, a döntés következtében ugyanis nem gyakorolható szabadon a gyülekezési jog. A fentiek mellett hivatkozott arra is, hogy az alkotmánybírósági gyakorlat szerint a spontán gyűlés is védett formája a gyülekezési jognak. A PKKB azonban álláspontja szerint nem végezte el a szükségességi-arányossági tesztet, így a meghozott döntés sérti a szabad gyülekezéshez való jogát, ezzel pedig a bíróság az Alaptörvény 28. cikkét is megsértette.
- [7] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [9] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a támadott végzés alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény I. cikkének, VIII. cikk (1) bekezdésének valamint 28. cikkének, továbbá az EJEB sérelmére alapozta. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.

- [10] 2.2. A PKKB végzése ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [11] Jelen ügyben az alkotmányjogi panaszt a szabálysértési hatóság és a PKKB által szankcionált személy nyújtotta be az ügyét érdemben lezáró bírósági végzéssel szemben, így az indítványozó érintettnek tekinthető, tehát jogosult volt az alkotmányjogi panasz előterjesztésére.
- [12] A fentiek mellett megállapítható, hogy az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [13] 2.3. Az indítványozó a PKKB végzésének alaptörvény-ellenességét az EJEE 11. cikkének sérelmére tekintettel is állította. Az Abtv. 32. § (2) bekezdése értelmében nemzetközi szerződésbe ütközés vizsgálatát egyedi bírósági ügy kapcsán csak az adott ügyben eljáró bíró, kizárólag az előtte folyamatban lévő ügyben alkalmazandó jogszabállyal összefüggésben kezdeményezheti. Ezért az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó a támadott bírósági végzés nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára nem rendelkezik indítványozói jogosultsággal.
- [14] 2.4. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény I. cikkének a sérelmére is. Ezen cikk vonatkozásában azonban az indítványozó nem adott elő semmilyen alkotmányjogi, és más jellegű érvelést sem. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az indítvány az Alaptörvény I. cikke tekintetében nem felel meg a határozott kérelemre vonatkozó követelményeknek, mivel – az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint – az indokolás hiánya {lásd többek között: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [15] 2.5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában hivatkozott az Alaptörvény 28. cikkének a sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {lásd: 3070/2020. (III. 9.) AB végzés, Indokolás [18]}.
- [16] 2.6. Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdése tekintetében megfelel az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott – a határozott kérelemre vonatkozó – törvényi feltételeknek. Az indítvány megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés és 52. § (1b) bekezdés a) pont], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Az indítványozó megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálendő bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezéseit [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítvány benyújtását részletesen indokolta, kifejtve az Alaptörvényben foglalt jogok sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg a bírói döntés megsemmisítésére nézve [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [17] 2.7. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] Jelen ügyben az indítványozó azt állította, hogy a PKKB végzése nem vette figyelembe az Alkotmánybíróságnak és az EJEB-nek a spontán gyűlésekre vonatkozó gyakorlatát, és a bizonyítékok alapján tévesen ítélte meg cselekményét, és hibásan minősítette azt sürgős gyűlésnek, ezáltal pedig megsértette a békés gyülekezéshez [Alaptörvény VIII. cikk (1) bekezdés] való jogát.
- [19] Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összefüggésben az alábbiakat állapította meg. Az indítványozó alkotmányjogi panaszának központi kérdése abban foglalható össze, hogy mikor tekinthető egy gyűlés spontán gyűlésnek, mely feltételeknek kell, hogy megfeleljen egy ilyen gyűlés, valamint, hogy ezen szempontokat figyelembe vette-e a PKKB a döntése meghozatalakor (az ugyanis nem volt kérdéses, hogy a cselekménye a Gytv. hatálya alá tartozott, tehát, ha nem spontán gyűlésnek minősül, akkor sürgős gyűlésnek, amelyet azonban be kell jelenteni a rendőrség részére).

- [20] Az Alkotmánybíróság a közelmúltban részletesen is foglalkozott a spontán gyűlések fogalmi elemeinek tisztázásával. A 3307/2020. (VII. 24.) AB határozatban az Alkotmánybíróság rögzítette, hogy a gyülekezési jog gyakorlása nem szűkíthető le a gyülekezési törvény szerint bejelentett rendezvényekre, annak részét képezik ugyanis a spontán, illetve gyors reagálású gyűlések is {3307/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [22]}. Egy gyűlés jellegének eldöntése során azonban figyelemmel kell lenni arra, hogy a résztvevők közéleti kérdésben kívánnak-e közösen, nyilvánosan kommunikálni; a kommunikációs szándék kifejezésre jut-e, verbális vagy nonverbális formát ölt-e; a rendezvény keretében megvalósuló véleménynyilvánítás a külső szemlélő számára gyülekezésként azonosítható-e; előbbi folyamatoként maga a rendőrség az eseményt ténylegesen gyülekezésként kezeli-e; illetve annak is, hogy adott esetben történt-e olyan esemény, amely azonnali reakciót igényelt {3307/2020. (VII. 24.) AB határozat, Indokolás [23]}. Ezen megállapításokat az Alkotmánybíróság a 3001/2021. (I. 14.) AB határozatában is megerősítette, továbbá azt is kiemelte, hogy az eljáró hatóságnak, valamint bíróságnak az Alaptörvény 28. cikkében foglalt kötelezettsége, hogy megvizsgálja az elé tárt ügy tényállását, és az előtte fekvő bizonyítékokat, amely alapján azt is vizsgálnia kell, hogy az ügy alapját képező események nem minősíthetők-e spontán vagy sürgős gyülekezésnek {3001/2021. (I. 14.) AB határozat, Indokolás [42]}.
- [21] Jelen ügy tekintetében megállapítható, hogy a PKKB a fenti szempontok szerinti vizsgálatot elvégezte (megállapította, hogy az indítványozó cselekménye a Gytv. hatálya alá tartozott, és megvizsgálta azt is, hogy a gyűlés minősíthető-e spontán gyűlésnek), ezért az alkotmányjogi panasz alapján nem merül fel a bíróság döntését érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, az ügy pedig semmilyen olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű nem vet fel, amelyet az Alkotmánybíróság a korábbiakban már ne vizsgált volna meg érdemben.
- [22] Mindezek alapján megállapítható, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek.
- [23] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), c) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/725/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3388/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Balassagyarmati Törvényszék 27.P.20.490/2019/2. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla 6.Pkf.25.014/2020/2. számú végzése és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.979/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Szabó Gábor ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását, melyben a Balassagyarmati Törvényszék 27.P.20.490/2019/2. számú végzése, a Fővárosi Ítéltábla 6.Pkf.25.014/2020/2. számú végzése és a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.II.20.979/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és a megsemmisítését kérte, mivel azok folytán sérülni vélte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az I. cikkét, a II. cikkét, a III. cikkét, a IV. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, továbbá annak 25. és 28. cikkeit.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló (polgári) ügy tényállása szerint az indítványozó (a továbbiakban: az ügy felperese) 2014. szeptember 23-tól 2017. március 21-ig szabadságvesztés büntetését töltötte a Balassagyarmati Fegyház és Börtönben (a továbbiakban: alperes). A felperes 2019. november 11-én keresetet terjesztett elő az alperes ellen, keresetében emberi méltósága megsértésének megállapítását, valamint az alperes 1 360 000 forint sérelemdíj és késedelmi kamatai megfizetésére kötelezését kérte. Indokolása szerint a fent megjelölt időszakban fogvatartottként az alperesi büntetés-végrehajtási intézetben túlszűfolt zárkákban volt elhelyezve, ahol az egy főre jutó lételem nem érte el a 4 nm-t, és a zárkákban lévő illemhely szellőzése sem volt megfelelő. Az elsőfokú bíróság végzésével a keresetlevelet visszautasította. Határozatának indokolásában kifejtette, hogy az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt pénzbeli kompenzációra irányuló igény kizárólag a büntetések, az intézkedések, az egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 10/A. §-ában szabályozott kártalanítási eljárásban érvényesíthető.
- [3] Az indítványozó által előterjesztett fellebbezés nyomán másodfokon eljáró bíróság végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. Az indítványozó mint felperes felülvizsgálati kérelme folytán eljáró Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzésében a jogerős végzést hatályában fenntartotta. Indokolása szerint a konkrét felülvizsgálati eljárásban először azt kellett vizsgálnia, hogy a Bv. tv. 10/A. §-a, valamint annak 436. § (10) bekezdése alapján helyes-e a jogerős végzésnek az a következtetése, hogy a felperes alapvető jogokat sértő (illetve azt állított) elhelyezési körülményei miatt pénzbeli kompenzációra kizárólag a büntetőbíróság által lefolytatott kártalanítási eljárás eredményeként kerülhet sor, avagy személyiségi jogainak megsértésére alapítottan joga van azt sérelemdíj iránti követelésként polgári perben érvényesíteni. A Bv. tv. 10/A. § (2) bekezdésével összefüggésben megállapította, hogy az csak úgy értelmezhető, ha a „meghatározott jogcím” nem a kártalanítást, hanem a Bv. tv. idézett rendelkezése első bekezdésében felsorolt jogsértéseket, vagyis a jogszabályban előírt lételem biztosításának hiányát és az ehhez esetlegesen kapcsolódó más, a kínzás, kegyetlen, embertelen, vagy megalázó bánásmód tilalmába ütköző elhelyezési körülményt jelenti. Egyben kifejtette, hogy a kártalanítási igény érvényesítését a Bv. tv. nem a fogvatartás kezdő, vagy végső időpontjához köti. Annak meghatározásánál, hogy ezeket a kártalanítási igényeit mely, a fentiekben megjelölt eljárásban érvényesítheti, annak van szerepe, hogy az alapjául hivatkozott körülmények mikor szűntek meg véglegesen. Miután a felperes kifogásolt körülményei 2017 folyamán szűntek meg véglegesen, ezért az ezzel elszenvedett hátrányok enyhítésére szolgáló pénzbeli követelését (függetlenül a sérelmei kezdetének kezdő időpontjától) kizárólag a Bv. tv. szerinti büntetőbíróság előtti kártalanítási eljárásban érvényesítheti. Míg a tárgyi keresethalmazattal összefüggésben utalt arra, hogy

a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 176. § (3) bekezdése értelmében a keresetlevelet vissza kell utasítani akkor is, ha az (1) bekezdésben meghatározott ok a keresetlevélnek (az adott ügyben a sérelemdíj megfizetésére vonatkozót érinti), helyesen döntött a másodfokú bíróság, amikor helybenhagyta az elsőfokú bíróság keresetlevelet visszautasító végzését.

- [4] 1.2. Az indítványozó a törvényes határidőn belül előterjesztett, az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a kifogásolt bírói döntések alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését az Alaptörvény számos rendelkezésére hivatkozással állította. Érvéle szerint az eljáró bíróságok megsértették az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt visszaható hatály jogalkalmazás tilalmát, mert egy olyan jogszabályt alkalmaztak az ügyében, amely az érintett időszakban még hatályba sem lépett. Az indítványozó szerint a kifogásolt bírói döntések egyben megsértették a tisztességes eljáráshoz való jogát, ezen belül a bírósághoz forduláshoz való jogát mint a hatékony bírói jogvédelem követelményét, mert a keresetlevelet visszautasító, valamint az azt jóváhagyó határozatokkal elzárták a bírói igényérvényesítés lehetőségétől. Az indítvány kérelmet tartalmazott továbbá arra, hogy az Abtv. 28. § (1) bekezdése alapján a bírói döntés felülvizsgálatára irányuló eljárásban, az Abtv. 26. §-a szerinti jogszabály (annak pontos megjelölése nélkül és az arra vonatkozó indokolás teljes mellőzésével) Alaptörvénnyel való összhangját illető vizsgálatot is folytasson le az Alkotmánybíróság.
- [5] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [6] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [7] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a támadott végzések alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény számos rendelkezésének vélt sérelmére alapozta. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [8] 2.2. A Kúria mint felülvizsgálati bíróság végzése ellen nincs helye fellebbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek. Jelen ügyben az indítványozó az alkotmányjogi panasz az alapul szolgáló polgári ügy felperese, így az indítványozó érintettnek tekinthető, tehát jogosult volt az alkotmányjogi panasz előterjesztésére.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az Alkotmánybíróság a rendelkezésére álló iratok alapján megállapította, hogy az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [10] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megjegyzi, hogy az alkotmányjogi panasz benyújtásának a törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg.
- [11] Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, illetve a sérelmezett bírói döntéseket, részben [az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikke tekintetében] indokolja azok Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.
- [12] Ugyanakkor az indítvány a fenti feltételeknek csak részben tesz eleget az Alaptörvény 25. cikke vonatkozásában, ugyanis az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az indítványozó vonatkozásában.

- [13] Az indítványozó hivatkozott továbbá az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}. Míg az Abtv. 26. §-ára vonatkozó vizsgálatára való áttérést illetően megállapította, hogy az indítvány a kérelmen túl arra vonatkozó semmiféle konkrétumot sem a kifogásolni kívánt konkrét jogszabályra, sem annak vélt alaptörvény-ellenességére nézve nem tartalmaz.
- [14] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény I. cikkével, a II. cikkével, a III. cikkével, a IV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem tartalmaz alkotmányjogilag releváns indokolást, nevezetesen azt, hogy a konkrét bírói döntések miért eredményezik a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések sérelmét. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadályá.
- [15] 2.3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [16] Az Alkotmánybíróság elsőként utal arra, hogy az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [17] Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben valójában csak a bíróság konkrét ügyben történő törvényértelmezését vitatta. Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságoknak, különös tekintettel a kúriai végzésben kifejtett indokolást, hogy az indítványozó panasa a sérelmezett döntéssel kapcsolatban az Alaptörvény XXVIII. cikkével összefüggésben nem állítot bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az indítványozó tehát a bírói törvényértelmezést anélkül vitatta, hogy értékelhető, alapjogi sérelemre vonatkozó indokolást adott volna elő, s így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában rögzített feltételt.
- [18] Az Alkotmánybíróság a visszamenőleges hatály tilalmának sérelmével összefüggésben ugyanakkor utal arra, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeket annak a kifogásolása, hogy a kártalanítási ügyekben eljáró bíróságok megkövetelik az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panasz előzetes (vagy legalábbis a kérelemmel egyidejűleg történő) előterjesztését a folyamatos – tehát 2017. január 1. napját megelőzően indult, de azt követően is megszakítás nélkül tartó – fogvatartásban lévő elítéltek tekintetében, ha a kártalanítás iránti kérelmet 2017. január 1. napját követően terjesztik elő {lásd például: 3360/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [28]; 3246/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3455/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ennek a jelen ügy tekintetében abból a szempontól van kiemelt jelentősége, miután jelen ügyben szintén folyamatos, megszakítás nélküli volt az indítványozó által a fogvatartási körülményei miatt elszenvedett sérelme, ezért ezen időszakot annak folyamatosságára tekintettel eljárási szempontból – a fent említettekkel összhangban – egységként kezeli az Alkotmánybíróság. Ezért a Kúria azon értelmezése, mely szerint az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti alapvető jogok folyamatos sérelmének igényérvényesítési mikéntjénél az alapjául szolgáló körülmények megszűnése időpontjának van szerepe, nem áll ellentétben az Alkotmánybíróság erre vonatkozó fentiekben is idézett gyakorlatával.

- [19] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó 2017. január 1-jét követően, figyelemmel fogvatartásának folyamatosságára, nem volt elzárva attól, hogy a 2017. január 1-jét megelőző időszakra nézve is érvényesítse kártalanítási kérelme benyújtásával a fogvatartása okán elszenvedett hátrányok enyhítésére szolgáló pénzbeli követelésének igényét.
- [20] 2.4. A fentebb kifejtettekre tekintettel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságok végzésében kifejtett indokolását is, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntésekkel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel, így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában meghatározott befogadhatósági feltételt.
- [21] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/710/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3389/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 8.Bv.4353/2017/10. számú végzése, valamint a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 4.Bpkf.1144/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Szabó Gábor ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján kezdeményezte az Alkotmánybíróság eljárását, melyben a Budapest Környéki Törvényszék Büntetés-végrehajtási Csoportja 8.Bv.4353/2017/10. számú végzése, valamint a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú Bíróság 4.Bpkf.1144/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének a megállapítását és a megsemmisítését kérte, mivel azok folytán sérülni vélte az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdését, az I. cikkét, a II. cikkét, a III. cikkét, a IV. cikk (1) bekezdését, a XXIV. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) bekezdését, továbbá annak 25. és 28. cikkeit.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó fogvatartottként 2010. szeptember 6-tól 2017. június 24-ig (ekkor szabadult) szabadságvesztés büntetését töltötte a Heves Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben és a Váci Fegyház és Börtönben. Az indítványozó jogi képviselője útján 2017. július 24-én kártalanítási kérelmet nyújtott be az alapvető emberi jogokat sértő elhelyezési körülmények miatt. Továbbá nyilatkozott arról, hogy az Emberi Jogok Európai Bíróságához (a továbbiakban: EJEB) nem nyújtott be kártalanítási kérelmet, A kérelemben a sérelmes időszakot 2012. december 12. napjáról 2017. június 24. napjáig terjedő időtartamban jelölte meg.
- [3] A kérelmet az elsőfokú bíróság érdemi vizsgálat nélkül elutasította, mivel az indítványozó nem teljesítette azt a büntetések, az intézkedések, egyesкényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. törvény (a továbbiakban: Bv. tv.) 144/B. §-a szerinti azon törvényi feltételt, hogy 2017. január 1-jét követően panaszt nyújtson be az illetékes parancsnokhoz. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró törvényszék az elsőfokú döntést – az indokolás helyesbítésével és kiegészítésével – helybenhagyta. A másodfokú bíróság szerint a törvényi követelmény hiánya azonban csak a 2017. január 1. napját követő időszakra értelmezhető. A fogvatartás kezdetétől a 2016. december 31. napjáig terjedő időszakra a kérelem elutasításának volt helye, ugyanis a kérelem – a Bv. tv. 436. § (10) bekezdésében foglalt feltételek egyike sem állt fenn, így azok nem teljesülésére tekintettel – azt a Bv. tv. 70/A. § (5) bekezdés *b*) pontja alapján, mint nem jogosulttól származót, elutasította. A másodfokú bíróság egyben felhívta az elsőfokú bíróságot, hogy határozzon a 2010. szeptember 6. napjától 2012. december 11. napjáig tartó időszak vonatkozásában előterjesztett kártalanítás iránti kérelemről is.
- [4] 1.2. Az indítványozó ezt követően előterjesztett, az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a másodfokú bíróság végzésének – az elsőfokú bíróság végzésére is kiterjedő hatályú – alaptörvény-ellenességének a megállapítását és a megsemmisítését kérte, az Alaptörvény számos cikke sérelmét állítva. Érvelése szerint a másodfokú végzés a jogbiztonság elvéből levezetett visszaható hatályú jogalkalmazás tilalmába ütközik, és egyben sérti a tisztességes eljáráshoz való jogot, mert a bíróságok olyan körülményt. Az adott időszakban még nem létező jogszabályi kötelezettséget értékelték a terhére, aminek nem tehetett eleget, hiszen az általuk megkövetelt, és a fentiekben megjelölt törvényi feltételek, lévén azok 2017. január 1-jétől voltak hatályban, így, arra vonatkozó jogszabályi kötelezettsége sem volt, azoknak nem is tehetett eleget.

- [5] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [6] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [7] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszában a támadott végzések alaptörvényellenességét az Alaptörvény számos rendelkezésének sérelmére alapozta. Az Abtv. 27. §-a alapján alaptörvényellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [8] 2.2. Az indítványozó által alkotmányjogi panasszal támadott másodfokú bíróság végzése ellen nincs helye felbezésnek, az Abtv. 27. §-a szerinti indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek. A jelen ügyben az érintettség megállapítható, mivel az indítványozó az alkotmányjogi panasszal támadott ügyben kártalanítási kérelmet nyújtott be.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az elsőfokú bíróság tájékoztatása szerint a végzést az indítványozó részére nem sikerült kézbesíteni, a jogi képviselő azt 2019. november 26-án vette át. Az alkotmányjogi panaszt a jogi képviselő 2020. január 14-én – határidőben – nyújtotta be az elsőfokú bíróságra. Az iratok alapján megállapítható, hogy a bíróság több mint egy év elteltével, a védő ismételt indítványára továbbította az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybírósághoz. Mindezek alapján az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványát.
- [10] 2.3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt megjegyzi, hogy az alkotmányjogi panasz benyújtásának a törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság megállapította továbbá, hogy az indítvány a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdésében előírt feltételeinek – az alábbiak szerint – csak részben felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvény megsértett rendelkezését, illetve a sérelmezett bírói döntéseket, indokolja azok Alaptörvénybe ütközését és kifejezetten kéri a megsemmisítésüket.
- [11] Az indítvány ez utóbbi feltételnek csak részben tesz eleget az Alaptörvény 25. cikke vonatkozásában, ugyanis az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot az indítványozó vonatkozásában.
- [12] Az indítványozó hivatkozott továbbá az Alaptörvény 28. cikkének sérelmére is. Ennek kapcsán az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságoknak címzett jogértelmezési segéd szabály nem tekinthető olyan Alaptörvényben biztosított jognak, amelynek sérelmére hivatkozva alkotmányjogi panaszt lehetne benyújtani {3084/2012. (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [6]; 3176/2013. (X. 9.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [13] Az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy az indítvány az Alaptörvény I. cikkével, a II. cikkével, a III. cikkével, a IV. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXIV. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem tartalmaz alkotmányjogilag releváns indokolást, nevezetesen azt, hogy a konkrét bírói döntések miért eredményezik a hivatkozott alaptörvényi rendelkezések sérelmét. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az indokolás hiánya {lásd pl. 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés, Indokolás [10], [13]} az ügy érdemi elbírálásának akadálya.
- [14] 2.4. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján a továbbiakban azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz az Abtv. 29. §-ában foglalt tartalmi feltételeket kimeríti-e. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.

- [15] Az Alkotmánybíróság elsőként utal arra, hogy az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően az Alkotmánybíróság hatáskörébe kizárólag a bírói döntéseknek az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslással (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]}. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]}.
- [16] Az Alkotmánybíróság a fentiekkel összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó a Bv. tv. vonatkozásában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben valójában csak a bíróság törvényértelmezését vitatta.
- [17] A másodfokú bíróság az alkotmányjogi panasz tárgyát képező fogvatartás mindkét időszaka tekintetében megjelölte és részletesen indokolta azokat az indítványozói mulasztásokat, amelyek a kártalanítási kérelem érdemi vizsgálat nélküli elutasításához vezettek, ugyanakkor megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy az indítvány nem tartalmazott indokolást arra nézve, hogy a másodfokú bíróság döntésének a nem jogosulttól származó kérelem vonatkozásában (a jogbiztonság sérelmére vonatkozó érvelést is figyelembe véve) miben látja annak alaptörvény-ellenességét.
- [18] Míg az Alkotmánybíróság az indítványnak a kártalanítási kérelem azon előfeltétele tekintetében, amely szerint a Bv. tv. 144/B. §-a szerinti panasznak a végrehajtásért felelős szerv vezetőjének való benyújtása a konkrét ügyben nemcsak 2017. január 1-jét követően, hanem az azt megelőző időszakra nézve is kötelező feltétele, az Alkotmánybíróság utal az alábbiakra. Következetes gyakorlata szerint nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti feltételeket annak a kifogásolása, hogy a kártalanítási ügyekben eljáró bíróságok megkövetelik az alapvető jogokat sértő elhelyezési körülmények miatti panasz előzetes (vagy legalábbis a kérelemmel egyidejűleg történő) előterjesztését a folyamatos – tehát 2017. január 1. napját megelőzően indult, de azt követően is megszakítás nélkül tartó – fogvatartásban lévő elítéltek tekintetében, ha a kártalanítás iránti kérelmet 2017. január 1. napját követően terjesztik elő {lásd például: 3360/2019. (XII. 16.) AB végzés, Indokolás [28]; 3246/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [22]; 3455/2020. (XII. 9.) AB végzés, Indokolás [22]}.
- [19] 2.5. Az Alkotmánybíróság ezért arra a következtetésre jutott, figyelembe véve az eljáró bíróságoknak a végzéseikben kifejtett indokolását, hogy az indítványozó panasza a sérelmezett döntéssel kapcsolatban nem állított bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, illetve alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem vetett fel. Az indítványozó tehát a bírói törvényértelmezést anélkül vitatta, hogy értékelhető, alapjogi sérelemre vonatkozó indokolást adott volna elő, s így nem teljesítette az Abtv. 29. §-ában rögzített feltételt.
- [20] 3. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a*) és *h*) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdésére is, az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/644/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3390/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény – az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVII. törvény 68. §-ával módosított – 3. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselőjén (dr. Lázár Dénes ügyvéd) keresztül az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg (az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVII. törvény – a továbbiakban: Módtv. – 68. §-ával módosított) az országgyűlési képviselők választása kampányköltségeinek átláthatóvá tételéről szóló 2013. évi LXXXVII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 3. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, mivel az az indítvány szerint sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 2. cikk (1) bekezdését, továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 3. cikkét.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy az Országgyűlés 2020. december 15-én elfogadta a Módtv.-t, amely a Törvény 3. § (1) bekezdését a Módtv. által szintén módosított, az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 8. § (1) bekezdése szerinti országos pártlistaállítási küszöbhez igazította. A Törvény módosított 3. § (1) bekezdése szerint minden pártlistát állító párt a központi költségvetésből azzal arányos támogatásra jogosult, ahány egyéni választókerületben sikerült egyéni jelöltet állítania. A Törvény korábbi szabályozásához képest két változás történt az érintett bekezdésben: egyfelől a pártlistát állító pártnak vagy pártoknak csak akkor jár támogatás, ha legalább 71 egyéni választókerületben tudtak jelöltet állítani (azaz tudtak pártlistát állítani), másfelől a támogatás %-os arányait módosította a Módtv.
- [3] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy érintettségét azáltal látja igazoltnak, hogy magyar állampolgár, így az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése szerint választójoggal rendelkezik. Úgy véli, hogy a Módtv. szerinti változás kihat a 2022-es választások végeredményére, ezért rá is közvetlen hatással bír. Véleménye szerint a választási törvények bármilyen változtatása közvetlenül érinti valamennyi választópolgárt, ezért egyben indítványozói jogosultsága is lesz.
- [4] Alkotmányjogi panaszában alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek látja, hogy sérti-e a szabad választás követelményét, ha az egyes országos listát állító pártok eltérő mértékű kampánytámogatásban részesülnek.
- [5] Véleménye szerint a Módtv. és ezáltal a Törvény 3. § (1) bekezdése sérti az Alaptörvény 2. cikkét (amely ugyan nem alapjog, de az indítványozó szerint annak kellene tekinteni, mivel az átveszi az EJE 1. Kiegészítő Jegyzőkönyve 3. cikkének szóhasználatát), valamint a XXIII. cikk (1) bekezdését is. Bár az Országgyűlés széles szabadsággal bír a választási rendszer meghatározása során, de véleménye szerint ennek gátat szab az Alaptörvény 2. cikke (a választópolgári akarat szabad kifejezésének szükségessége). A választói akarat szabad kinyilvánítása által jön létre ugyanis a legfőbb államhatalmi szerv (az Országgyűlés), amely a jogállamiságot garantálja. A Módtv. által módosított szabályozás álláspontja szerint diszkriminálja azokat a pártokat, amelyek állítanak ugyan országos listát, de nem tudnak minden egyéni választókerületben egyéni jelöltet állítani. Ez a diszkrimináció pedig gátolja az indítványozót szabad választói akaratának kinyilvánításában. Véleménye szerint az országos listára való voksolást nem befolyásolja a jelöltek száma, így indokolatlan megkülönböztetés, hogy az egyéni jelöltek számához köti a Módtv. a támogatás mértékét. A módosított szabályozás pedig álláspontja

szerint kihatással lesz a választások eredményére is, hiszen nem mindegy, hogy egy párt mekkora forrásokkal tud gazdálkodni a kampány során.

- [6] 1.3. Az Alkotmánybíróság főtítkára az indítvány beérkezését követően az érintettség alátámasztása és az indokolás hiányossága miatt hiánypótlási felhívással élt az indítványozó felé.
- [7] A hiánypótlásra adott válaszában az indítványozó kifejtette, hogy érintettsége azáltal igazolható, hogy a Módtv. által sérül a választójogának egyenlősége a 2022-es parlamenti választásokon, ugyanis a módosítás következtében sérül az egyenlőség a kampány közfinanszírozása tekintetében, amely véleménye szerint kihat a választópolgárok választójogának egyenlőségére is. A Törvény módosított 3. § (1) bekezdése indokolatlanul előnyben részesíti a több egyéni jelöltet állító pártokat, ezzel pedig befolyásolja a listás szavazatok jövőbeli eloszlását is.
- [8] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [9] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [10] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapítottan terjesztette elő, mely szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [11] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [12] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy a Módtv. indítványban támadott rendelkezése 2021. január 21-jén lépett hatályba, míg az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. január 23-án, azaz a fenti törvényes határidőn belül nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz.
- [13] 2.2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „a panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, nevezetesen az, hogy a panaszos által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály a panaszos személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, s ennek következtében a panaszos alapjogai sérülnek” {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]}. „[A] panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az *actio popularistól*.” {Legutóbb lásd: 3053/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [10]} Ugyancsak ezen határozatában mondta ki a testület azt is, hogy az érintettség akkor is megállapítható, ha a támadott jogszabály alkalmazására még nem került sor, de a panaszolt jogsérelem közvetlenül, belátható időn belül, kényszerítőleg bekövetkezik {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [66]}.
- [14] Az indítványozó érintettsége igazolására előadta, hogy magyar állampolgár, így az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése szerint választójoggal rendelkezik, a 2022-es választások végeredménye pedig rá is közvetlen hatással bír. A Módtv. – véleménye szerint – indokolatlanul tesz különbséget a pártlistát állító pártok támogatásának mértéke között, ezáltal diszkriminálja a kevesebb egyéni jelöltet állító pártokat, amely kihat a választás eredményére és ezáltal az indítványozó választójogának egyenlőségére is.
- [15] Az Alkotmánybíróság több döntésében is foglalkozott már az egyes választójogi törvényekkel összefüggésben az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszok esetében való választópolgári érintettség kérdésével. A 3086/2016. (IV. 26.) AB határozatban, valamint a 3032/2020. (II. 24.) AB határozatban a testület a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvénynek a levélben szavazással kapcsolatos kérdéseit vizsgálta, amely ügyekben az indítványozók a választás napján külföldön tartózkodó választópolgárok voltak, akik fennálló magyarországi lakóhelyük miatt nem élhettek a levélben szavazás lehetőségével. A 3086/2016. (IV. 26.) AB határozatában az Alkotmánybíróság – összhangban a 33/2012. (VII. 17.) AB határozatban kimondottakkal – elfogadta a jövőben bekövetkező esetleges jogsérelem lehetőségét az érintettség igazolására, ezért az jelen ügyben is

megállapítható, hogy az állított jogsérelem jelenleg még be nem következésének ténye nem indokolja az érintettség hiányának megállapítását.

- [16] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése azonban megköveteli, hogy az indítványozót közvetlen jogsérelem érje a támadott jogszabály alkalmazása által. Az indítványozó a Módtv. 68. §-a által módosított Törvény 3. § (1) bekezdését támadta. Az érintett rendelkezés az országgyűlési képviselők választásán szabályozza az országos listát állító pártok költségvetési támogatásának mértékét és feltételeit. A Vjt. 8. § (1) bekezdése szerint országos listát csak pártok (önállóan vagy közösen) állíthatnak. Mindebből következően a Törvény 3. § (1) bekezdése is csak az országos listát állító pártokra nézve tartalmaz rendelkezéseket, ugyanis magánszemély választópolgárok pártlistát nem állíthatnak, azon csak jelöltként szerepelhetnek. Magánszemély választópolgárok csak egyéni választókerületben indulhatnak jelöltként (párt támogatásával vagy függetlenként) 500 ajánlás összegyűjtése esetén, és az ő esetükben a Törvény – ahogyan arra az indítványozó is utalt – ugyanakkora mértékű költségvetési támogatást biztosít. Az indítványozó sem az alkotmányjogi panaszában, sem pedig annak kiegészítésében nem hivatkozott arra, hogy ő egy, a bíróság által bejegyzett párt elnöke vagy tisztségviselője (vagy épp tagja) lenne. Az indítvány által támadott Módtv. 68. §-a, és az azt inkorporáló Törvény 3. § (1) bekezdése közvetlenül az országos listát állító pártokra tartalmaz csak rendelkezéseket, így ezen rendelkezést 2022-ben is csak a jelölőszervezetként nyilvántartásba vett pártok esetében fogják alkalmazni. A magánszemély választópolgárok tehát nem tekinthetőek érintettnek a támadott Törvény 3. § (1) bekezdése vonatkozásában, és ezt az érintettséget az sem tudja megalapozni, hogy véleménye szerint az országos listát állító pártok támogatásának mértéke között lévő különbségtétel kihat a választások eredményére. Érintettsége tehát a Törvény 3. § (1) bekezdése tekintetében, az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz vonatkozásában, csak a Magyarországon bejegyzett pártoknak lett volna, az Abtv. szerinti határidőben.
- [17] Mindezek alapján megállapítható tehát, hogy az indítványozó érintettsége jelen ügyben nem áll fenn.
- [18] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság, mellőzve a további vizsgálatot, az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti feltételek hiányában, az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének c) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra figyelemmel, visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/115/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3391/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény – az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVII. törvény 3. §-ával módosított – 8. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselőjén (dr. Lázár Dénes ügyvéd) keresztül az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg (az egyes választási tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi CLXVII. törvény – a továbbiakban: Módtv. – 3. §-ával módosított) az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény (a továbbiakban: Vjt.) 8. § (1) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, mivel az az indítvány szerint sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 2. cikk (1) bekezdését, továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 3. cikkét.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy az Országgyűlés 2020. december 15-én elfogadta a Módtv.-t, amely a Vjt. 8. § (1) bekezdését úgy módosította, hogy a parlamenti választásokon országos listát csak az a párt vagy pártszövetség állíthat, amely legalább 71 egyéni választókerületben, összesen 14 megyében és a fővárosban tudott egyéni jelöltet állítani. Ez a korábbi országos listaállítási küszöböt (amely szerint 27 egyéni választókerületben, legalább 9 megyében és a fővárosban írta elő az egyéni jelöltállítási követelményt) jelentős mértékben megemelte.
- [3] 1.2. Alkotmányjogi panaszának részletes indokolásában az indítványozó előadta, hogy álláspontja szerint sérelmes, hogy a Módtv.-t előterjesztő Kormány nem indokolta meg megfelelő módon, hogy miért tartja fontosnak a listaállítás szigorítását, nem vette figyelembe a magyar választójogi hagyományokat, és a módosítás által – tekintettel arra, hogy a fő érv a kispártokkal összefüggő kampányfinanszírozási szabályok szigorítása volt – a kispártokra automatikusan a törvényszegés gyanúját veti. Álláspontja szerint a módosítás valódi célja a 2022-es országgyűlési választásokon az ellenzéki pártok közötti együttműködés korlátozása volt. Kifogásolta továbbá, hogy a Módtv. elfogadásakor hatályban volt veszélyhelyzetre tekintettel nem lehetett a Módtv.-vel szemben tüntetést szervezni, a társadalmi vita csak az interneten keresztül tudott megvalósulni.
- [4] Az indítványozó érintettségét azáltal látja igazoltnak, hogy magyar állampolgár, így az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése szerint választójoggal rendelkezik. Úgy véli, hogy a Módtv. szerinti változás kihat a 2022-es választások végeredményére, ezért rá is közvetlen hatással bír.
- [5] Alkotmányjogi panaszában alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek látja, hogy a Kormány kezdeményezheti-e a választójogi szabályok átírását olyan időszakban, amikor a politikai szabadságjogok (lásd: gyülekezéshez való jog) a veszélyhelyzetre tekintettel korlátozva vannak. Hasonlóan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tartja, hogy sérti-e a választópolgárok választáshoz fűződő jogát, hogy a Módtv. – véleménye szerint – lecsökkentette a választásokon induló pártok számát, ahogyan azt is, hogy nem visszas-e, ha a módosítás automatikusan a törvényszegés gyanúját veti a kispártokra.
- [6] Véleménye szerint a fenitek miatt a Módtv. és ezáltal a Vjt. 8. § (1) bekezdése sérti az Alaptörvény 2. cikkét (amely ugyan nem alapjog, de az indítványozó szerint annak kellene tekinteni, mivel az átveszi az EJE 1. Kiegészítő Jegyzőkönyve 3. cikkének szóhasználatát), valamint a XXIII. cikk (1) bekezdését is. Úgy véli, hogy mivel az összes parlamenti mandátum majdnem felét a listás mandátumok teszik ki, jelentős hatással van a választások végeredményére, hogy milyen feltételekkel tudnak a pártok országos listákat állítani. Bár az Országgyűlés

széles szabadsággal bír a választási rendszer meghatározása során, de véleménye szerint ennek gátat szab az Alaptörvény 2. cikke (a választópolgári akarat szabad kifejezésének szükségessége), valamint a demokrácia elve. Utóbbiból következik, hogy a politikai rendszernek stabilnak kell lennie. Álláspontja szerint a Kormány félrevezette a társadalmat, mivel 2020 októberében azt mondta, hogy nem tervezi a választójogi szabályok átírását, amelyet 2020 decemberében mégis megtett. Ez véleménye szerint a demokrácia sérelmét valósítja meg. Ugyancsak sérti a demokrácia elvét, hogy a veszélyhelyzet miatt nem volt lehetőség megfelelő társadalmi vitára. Azt is kifogásolja, hogy az „ellenzéki pártok egyetlen listára kényszerítése” ellentétes a magyar választójogi hagyományokkal. Önmagában pedig az a szándék, hogy a kampányfinanszírozással összefüggő visszaéléseket kiszűrjük, nem alapozza meg, nem teszi arányossá a listaállítással kapcsolatos szigorítást.

- [7] 1.3. Az Alkotmánybíróság főtítkára az indítvány beérkezését követően az érintettség alátámasztása és az indoklás hiányossága miatt hiánypótlási felhívással élt az indítványozó felé.
- [8] A hiánypótlásra adott válaszában az indítványozó kifejtette, hogy érintettsége azáltal igazolható, hogy a Módtv. hatálybalépése előtt a parlamenti választásokon több párt listájából is választhatott (mivel szinte minden párt külön listát állított, ami szerinte a magyar politikai hagyomány része), a Módtv. után azonban erre (a 2022-es parlamenti választásokon) nem lesz lehetősége. Ez pedig alaptörvény-ellenesen korlátozza az indítványozó választási jogát (már csak azáltal is, hogy az újonnan megalakuló Országgyűlés rá nézve is kötelező erejű törvényeket fog hozni). Bár a szabályozás közvetlenül a jelölőszervezetekre van hatással, de mivel ők a választói akaratot képviselik, így a Módtv. változása véleménye szerint közvetlenül kihat valamennyi választópolgárra is.
- [9] A Módtv. tartalmával kapcsolatban az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a Vjt. módosítása sérti a választási eljárás nyilvánosságát, a választás titkosságát és a jelöltek, jelölő-szervezetek közötti esélyegyenlőség elvét is. Utóbbi esetben úgy véli, hogy a szabályozás indokolatlanul tesz különbséget a „kis” és „nagy” pártok között.
- [10] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [12] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapítottan terjesztette elő, mely szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [14] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy a Módtv. indítványban támadott rendelkezése 2021. január 21-jén lépett hatályba, míg az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. január 23-án, azaz a fenti törvényes határidőn belül nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz.
- [15] 2.2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „a panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, nevezetesen az, hogy az indítványozó által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály az indítványozó személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, s ennek következtében a panaszos alapjogai sérülnek” [33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]]. „[A] panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az *actio popularistól*.” [Legutóbb lásd: 3053/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [10]] Ugyancsak ezen határozatában mondta ki a testület azt is, hogy az érintettség akkor is megállapítható, ha a támadott jogszabály alkalmazására még nem került sor, de a panaszolt jogsérelem közvetlenül, belátható időn belül, kényszerítőleg bekövetkezik [33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [66]].

- [16] Az indítványozó érintettsége igazolására előadta, hogy magyar állampolgár, így az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése szerint választójoggal rendelkezik, a 2022-es választások végeredménye pedig rá is közvetlen hatással bír. A Módtv. hatálybalépése előtt a parlamenti választásokon több párt listájából is választhatott, a Módtv. után azonban erre nem lesz lehetősége. Kifejtette, hogy bár a Vjt. 8. § (1) bekezdése közvetlenül a jelölőszervezetekre van hatással, de mivel ők a választói akaratot képviselik, így a Módtv. változása véleménye szerint közvetlenül kihat valamennyi választópolgárra, így rá is.
- [17] Az Alkotmánybíróság több döntésében is foglalkozott már az egyes választójogi törvényekkel összefüggésben az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszok esetében való választópolgári érintettség kérdésével. A 3086/2016. (IV. 26.) AB határozatban, valamint a 3032/2020. (II. 24.) AB határozatban a testület a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvénynek a levélben szavazással kapcsolatos kérdéseit vizsgálta, amely ügyekben az indítványozók a választás napján külföldön tartózkodó választópolgárok voltak, akik fennálló magyarországi lakóhelyük miatt nem élhettek a levélben szavazás lehetőségével. A 3086/2016. (IV. 26.) AB határozatában az Alkotmánybíróság – összhangban a 33/2012. (VII. 17.) AB határozatban kimondottakkal – elfogadta a jövőben bekövetkező esetleges jogsérelem lehetőségét az érintettség igazolására, ezért az jelen ügyben is megállapítható, hogy az állított jogsérelem jelenleg még be nem következésének ténye nem indokolja az érintettség hiányának megállapítását.
- [18] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése azonban megköveteli, hogy az indítványozót közvetlen jogsérelem érje a támadott jogszabály alkalmazása által. Az indítványozó a Módtv. 3. §-a által módosított Vjt. 8. § (1) bekezdését támadta. Az érintett rendelkezés az országgyűlési képviselők választásán szabályozza az országos pártlista állításának feltételeit. A Vjt. 8. § (1) bekezdése szerint országos listát csak pártok (önállóan vagy közösen) állíthatnak. Mind-ebből következően magánszemély választópolgárok pártlistát nem állíthatnak, azon csak jelöltként szerepelhetnek. Magánszemély választópolgárok csak egyéni választókerületben indulhatnak jelöltként (párt támogatásával vagy függetlenként) 500 ajánlás összegyűjtése esetén. Az indítványozó sem az alkotmányjogi panaszában, sem pedig annak kiegészítésében nem hivatkozott arra, hogy ő egy, a bíróság által bejegyzett párt elnöke vagy tisztségviselője (vagy épp tagja) lenne. Az indítvány által támadott Módtv. 3. §-a, és az azt inkorporáló Vjt. 8. § (1) bekezdése közvetlenül az országos listát állító pártokra tartalmaz csak rendelkezéseket, így ezen rendelkezést 2022-ben is csak a jelölőszervezetként nyilvántartásba vett pártok esetében fogják alkalmazni. A magánszemély választópolgárok tehát nem tekinthetőek érintettnek a támadott Vjt. 8. § (1) bekezdése vonatkozásában, és ezt az érintettséget az sem tudja megalapozni, hogy választópolgárként azon országos listák közül választhat majd, amelyeket a támadott szabálynak megfelelően állítottak. Érintettsége tehát a Vjt. 8. § (1) bekezdése tekintetében, az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz vonatkozásában, csak a Magyarországon bejegyzett pártoknak lett volna, az Abtv. szerinti határidőben.
- [19] Mindezek alapján megállapítható tehát, hogy az indítványozó érintettsége jelen ügyben nem áll fenn.
- [20] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság, mellőzve a további vizsgálatot, az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti feltételek hiányában, az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének c) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra figyelemmel, visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pókol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/116/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3392/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvény – az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLI. törvény 1. §-ával módosított – 5. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselőjén (dr. Lázár Dénes ügyvéd) keresztül az Abtv. 26. § (2) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg (az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvény módosításáról szóló 2020. évi CLI. törvény – a továbbiakban: Módtv. – 1. §-ával módosított) az országgyűlési képviselőcsoport által nyújtható támogatásról szóló 2020. évi XXVII. törvény (a továbbiakban: Törvény) 5. § (2) bekezdésének alaptörvény-ellenességét, mivel az az indítvány szerint sérti az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdését, valamint a 2. cikk (1) bekezdését, továbbá az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJEE) 1. Kiegészítő Jegyzőkönyvének 3. cikkét.
- [2] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy előzménye, hogy a Kormány 2020. április 6-án – a koronavírus járvány miatt kihirdetett veszélyhelyzet idején – elfogadta a Magyarország 2020. évi központi költségvetésének a veszélyhelyzettel összefüggő eltérő szabályairól szóló 92/2020. (IV. 6.) Korm. rendeletet (a továbbiakban: Korm. rendelet), amellyel a bírósági nyilvántartásba bejegyzett, és a legutóbbi parlamenti választásokon országos listán legalább 1%-os szavazati arányt elért pártok állami támogatását a felére csökkentette. Ezt követően az Országgyűlés 2020. május 19-én elfogadta a Törvényt, amely a Korm. rendelet által okozott forráskieséseket törekedett kompenzálni, azon pártok esetén, akik parlamenti frakcióval rendelkeznek. A Törvény szabályozása szerint ugyanis a frakciók működési feltételeiket meghatározó keretük egy részét felajánlhatják az országos listán mandátumot szerzett pártjuk részére. Ezen kompenzáció tehát csak az Országgyűlésbe bejutott pártokat illeti meg, azaz azon pártokat vagy pártszövetségeket, akik elérték az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény szerinti bejutási küszöböt. Az Országgyűlés később – 2020 decemberében – elfogadta a Módtv.-t, amely a Törvény egy részének hatálybalépését 2021. január 1-jéről, 2022. január 1-jére módosította (az indítványozó ezzel szemben alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy értelmezése szerint a Törvény eredetileg hatályát veszítette volna 2021. január 1-jén, és ezt toltta ki a Módtv. 2022. január 1-jére, amely azonban nem állja meg a helyét).
- [3] 1.2. Az indítványozó alkotmányjogi panaszának petitumában csak a Módtv. 1. §-át és az azt inkorporáló Törvény 5. § (2) bekezdését, tehát a Törvény egyes rendelkezéseit hatályba léptető bekezdést támadta, ennek ellenére indítványának érvelése a teljes Törvény tartalmára vonatkoztatva tartalmaz érveket, ezekre nézve azonban nem kérte kifejezetten az Alkotmánybíróság vizsgálatát.
- [4] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy véleménye szerint már a Törvény eredeti szövege is diszkriminatív, ugyanis amíg a Korm. rendelet szerinti forráselvonás minden, az előző parlamenti választáson 1%-ot elért pártot érintett, addig a kompenzáció csak a frakcióval rendelkező, tehát legalább 5%-ot elért pártokra vonatkozik.
- [5] Az indítványozó érintettségét azáltal látja igazoltnak, hogy magyar állampolgár, így az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése szerint választójoggal rendelkezik. Úgy véli, hogy a Törvény szabályozása (tekintettel arra, hogy ezáltal a frakcióval nem rendelkező pártok kevesebb forrásból tudnak csak gazdálkodni) kihat a 2022-es választások végeredményére, ezért rá is közvetlen hatással bír. Véleménye szerint ugyanis a választási törvények

bármilyen változtatása közvetlenül érinti valamennyi választópolgárt, ezért egyben indítványozói jogosultsága is lesz.

- [6] Alkotmányjogi panaszában alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek látja, hogy sérti-e a választópolgárok szabad választáshoz fűződő jogát, ha az állam diszkriminál egyes pártok pártfinanszírozása során.
- [7] Véleménye szerint a Módtv., és ezáltal a Törvény 5. § (2) bekezdése sérti az Alaptörvény 2. cikkét (amely ugyan nem alapjog, de az indítványozó szerint annak kellene tekinteni, mivel az átveszi az EJEE 1. Kiegészítő Jegyzőkönyve 3. cikkének szóhasználatát), valamint a XXIII. cikk (1) bekezdését is. Bár az Országgyűlés széles szabadsággal bír a választási rendszer és a pártfinanszírozás rendjének meghatározása során is, de véleménye szerint ennek gátat szab az Alaptörvény 2. cikke (a választópolgári akarat szabad kifejezésének szükségessége). A választói akarat szabad kinyilvánítása által jön létre ugyanis a legfőbb államhatalmi szerv (az Országgyűlés), amely a jogállamiságot garantálja. A Módtv. által módosított szabályozás álláspontja szerint diszkriminálja azokat a pártokat, amelyek az előző parlamenti választáson megszerezték a szavazatok 1%-át, de nem szereztek legalább 5%-nyi szavazatot. Ezen pártok ugyanis a Korm. rendelet alapján elveszítették a bevételeik 50%-át, de mégsem kapnak az államtól kompenzálást érte. Ez a diszkrimináció pedig gátolja az indítványozót szabad választói akaratának kinyilvánításában.
- [8] 1.3. Az Alkotmánybíróság főtítkára az indítvány beérkezését követően az érintettség alátámasztása és az indokolás hiányossága miatt hiánypótlási felhívással élt az indítványozó felé.
- [9] A hiánypótlásra adott válaszában az indítványozó kifejtette, hogy érintettsége azáltal igazolható, hogy a Módtv. és a Törvény által sérül a választójogának egyenlősége a 2022-es parlamenti választásokon, ugyanis a módosítás következtében sérül az egyenlőség a pártok közfinanszírozása tekintetében, amely véleménye szerint kihat a választópolgárok választójogának egyenlőségére is.
- [10] 2. Az Abtv. 56. §-a alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának kérdésében dönt, ennek során mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának feltételeit. A befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el, és az indítványozó panaszának vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz az alábbi okok miatt nem fogadható be.
- [12] 2.1. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 26. § (2) bekezdésére alapítottan terjesztette elő, mely szerint az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető, ha az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [13] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.
- [14] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben megállapította, hogy a Módtv. indítványban támadott rendelkezése 2021. január 21-jén lépett hatályba, míg az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. január 23-án, azaz a fenti törvényes határidőn belül nyújtotta be az Alkotmánybírósághoz.
- [15] 2.2. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „a panasz befogadhatóságának feltétele az érintettség, nevezetesen az, hogy a panaszos által alaptörvény-ellenesnek ítélt jogszabály a panaszos személyét, konkrét jogviszonyát közvetlenül és ténylegesen, aktuálisan érintő rendelkezést állapít meg, s ennek következtében a panaszos alapjogai sérülnek” {33/2012. (VII. 17.) AB határozat, Indokolás [61]}. „[A] panaszos alapjogában való személyes, közvetlen és aktuális sérelme különbözteti meg a kivételes panaszt az *actio popularistól*.” {Legutóbb lásd: 3053/2018. (II. 13.) AB végzés, Indokolás [10]}
- [16] Az indítványozó érintettsége igazolására előadta, hogy magyar állampolgár, így az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdése szerint választójoggal rendelkezik, a 2022-es választások végeredménye pedig rá is közvetlen hatással bír. A Törvény – véleménye szerint – indokolatlanul tesz különbséget az előző parlamenti választáson

legalább 1%-os eredményt elért pártok között, ezáltal diszkriminálja a parlamentbe be nem jutott pártokat, amely kihat a választás eredményére és ezáltal az indítványozó választójogának egyenlőségére is.

- [17] Az Abtv. 26. § (2) bekezdése megköveteli, hogy az indítványozói jogosultság fennállásához az indítványozót közvetlen jogsérelem érje a támadott jogszabály alkalmazása által. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában csak a Módtv. 1. §-a szerint módosított Törvény 5. § (2) bekezdésének megsemmisítésére nézve fogalmazott meg határozott kérelmet. Indítványában azonban érvelését az egész Törvény szabályozására nézve fejtette ki. A Törvény egésze a parlamenti frakcióval rendelkező pártokra tartalmaz rendelkezéseket, az indítványozó által támadott 5. § (2) bekezdés azonban pusztán két részletszabály hatálybalépéséről rendelkezik. Ezen bekezdés ellenben nem független a Törvény többi rendelkezésétől, azaz csak azokkal együtt értelmezhető. Mindebből következően a Törvény egésze és a követlenül támadott 5. § (2) bekezdése is csak parlamenti képvisellel rendelkező pártokra nézve tartalmaz szabályokat. Magánszemély választópolgárok esetében a Törvény semmilyen rendelkezést nem fogalmaz meg, ezáltal megállapítható, hogy magánszemély választópolgárok nem tekinthetők érintettnek a támadott Törvény vonatkozásában. Érintettsége tehát a Módtv. valamint a Törvény egésze és annak 5. § (2) bekezdése tekintetében, az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz vonatkozásában, csak a Magyarországon bejegyzett (az ügy tekintetében elsősorban a parlamenti képvisellel nem rendelkező) pártoknak lett volna, az Abtv. szerinti határidőben. Az indítványozó azonban sem az alkotmányjogi panaszában, sem pedig annak kiegészítésében nem hivatkozott arra, hogy ő egy, a bíróság által bejegyzett párt elnöke vagy tisztségviselője (vagy épp tagja) lenne, ezért megállapítható, hogy az indítványozó érintettsége jelen ügyben nem áll fenn.
- [18] 2.3. Az Alkotmánybíróság a fentiek mellett megjegyzi továbbá, hogy az alkotmányjogi panasz az érintettség fennállása esetében sem lenne érdemben elbírálható, mivel az indítványozó tévesen értelmezte a Módtv. 1. §-ával módosított Törvény 5. § (2) bekezdését (az nem a Törvény hatályvesztéséről, hanem a Törvény egyes rendelkezéseinek későbbi hatálybalépéséről rendelkezik), érvelése nem a Törvény 5. § (2) bekezdésére vonatkozik, hanem a Törvény többi rendelkezésére, a Törvény egészének megsemmisítésére pedig az indítvány nem tartalmaz határozott kérelmet.
- [19] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság, mellőzve a további vizsgálatot, az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 26. § (2) bekezdése szerinti feltételek hiányában, az Ügyrend 30. § (2) bekezdésének c) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra figyelemmel, visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/117/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3393/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.21.229/2020/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Karsai Dániel András ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Kúria Pfv.II.21.229/2020/5. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és annak – a Fővárosi Törvényszék 54.Pf.630.334/2020/15. számú ítéletére, valamint a Pesti Központi Kerületi Bíróság 22.P.104.568/2013/335. számú ítéletére kiterjedő hatályú – megsemmisítését kéri az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelme miatt. Indokoltnak tartaná továbbá az indítványozó a vizsgálat hivatalból történő kiterjesztését az Alaptörvény XVI. cikkére is.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint a bíróság első- és másodfokon is az indítványozó volt feleségét, az édesanyát jogosította fel a házasságuk alatt, 2011-ben született gyermek tekintetében a szülői felügyeleti jog gyakorlására. A Kúria megállapította, hogy az ügyben felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség. Egyrészt, mert a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 271. § (3) bekezdés c) pontja alapján a gyermek elhelyezése és a kapcsolattartás szabályozása iránti ügyekben nincs helye felülvizsgálatnak, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helyben hagyta. Másrészt a kérelem a kapcsolattartás pótlását érintő részében nem felelt meg a régi Pp. 272. § (2) bekezdésébe foglalt követelményeknek.
- [3] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Kérelmének az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére vonatkozó indokolása szerint sem az első-, sem a másodfokú bíróság nem indokolta meg megfelelő módon, hogy a szakértői véleményeket és az egyéb bizonyítékokat milyen szempontok szerint vette figyelembe vagy rekesztette ki a bizonyítékok köréből. A szakértői bizonyítás kiegészítésére, megisméltésére vonatkozó indítványok elutasítását a bíróság nem indokolta, valamint a bíróság az indítványozott bizonyítások jelentős részét elutasította vagy a felkínált bizonyítékokat a mérlegelésből kirekesztette. A bíróság így nem került olyan helyzetbe, hogy megfelelően tudta volna értékelni a gyermek érdekeit. Az indokolási hiányosságok mellett az indítványozó azt is sérelmezi, hogy a másodfokú bíróság nem tartott tárgyalást, ami hátrányos helyzetbe hozta őt a bizonyítás tekintetében és a fegyveregyenlőség sérelmével járt. Az indítványozó szerint a fentiek az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése által garantált családi élethez- és kapcsolattartáshoz való jog kiüresítését eredményező eljárás lefolytatását is jelentik. E cikk sérelmét okozta az indítványozó szerint az is, hogy a bíróság ugyan megállapította, hogy személyiségjegyei alapján az indítványozó alkalmasabb a gyermek nevelésére, mégis annál a szülőnél helyezte el a gyermeket, akinek a magatartása a kapcsolattartás akadályozására és összességében az apa-gyermek kötődés felszámolására irányult.
- [4] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [5] A Kúria végzését a jogi képviselő a rendelkezésre álló elektronikus letöltési igazolás szerint 2021. február 11-án vette kézhez, a panaszt pedig 2021. április 9-én érkezett az elsőfokú bíróság. A panaszt ennek alapján kétségek nélkül az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be. A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott végzéssel lezárt eljárásban alperes volt – fennáll, és Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét állítja.

- [6] A rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzés az eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, amely alkotmányjogi panasszal támadható. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is kiemeli azonban a következőket: „az Ügyrend 32. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok esetében a jogorvoslati lehetőség kimerítésének a kötelezettsége nem vonatkozik a felülvizsgálatra mint rendkívüli jogorvoslatra. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz ezért a jogerős döntéssel szemben akkor is benyújtható, ha törvény felülvizsgálati indítvány benyújtását is lehetővé teszi, de az indítványozó ezzel a lehetőséggel nem él. Ha azonban az indítványozó a felülvizsgálat lehetőségét kimeríti, a rendkívüli jogorvoslati eljárásban hozott döntés tartalma az Alkotmánybíróság eljárására is kihat. Ha ugyanis a felülvizsgálati indítvány érdemi elbírálásra alkalmas, azt a Kúria érdemben vizsgálja, az Alkotmánybíróság a felülvizsgálati eljárásban hozott döntést a jogerős döntésre is kiterjedően vizsgálhatja. Abban az esetben azonban, ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja. Akkor (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása [Ügyrend 32. § (4) bekezdés, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 26. § (1) bekezdésének és 27. §-ának, valamint az Alkotmánybíróság Ügyrendje 32. §-ának egységes értelmezéséről szóló 1/2019. (XI. 25.) AB Tü. állásfoglalás I/5. pont].” [3223/2021. (V. 28.) AB végzés, Indokolás [15]–[16]] Jelen ügyben a felsorolt esetek egyike sem áll fenn: az indítványozó a jogerős döntést határidőben nem támadta meg alkotmányjogi panasszal, a Kúria pedig a felülvizsgálat kizártsága és a felülvizsgálati kérelem tartalmi hiányosságai miatt állapította meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség. A kifejtettek miatt az első- és másodfokú döntés vizsgálatára jelen eljárásban nincs mód.
- [7] Megállapítható azonban az is, hogy a panasz a Kúriának az Alkotmánybíróság által vizsgálható Pfv.II.21.229/2020/5. számú végzésével kapcsolatban semmilyen indokolást nem tartalmaz. Az indítványozó kizárólag az első- és a másodfokú ítélettel összefüggésben terjesztett elő alaptörvény-ellenességre vonatkozó érveket. Arra vonatkozó érvelés hiányában viszont, hogy kifejezetten a Kúria végzése miatt ellentétes az Alaptörvény felhívott VI. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a kérelem nem felel meg határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában írt követelményének. A határozott kérelem hiánya miatt a panasz érdemi elbírálására nincs lehetőség.
- [8] 3. Mivel a kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, az Alkotmánybíróság azt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/935/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3394/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 29.Beüf.11.085/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Szikinger István ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 29.Beüf.11.085/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Pesti Központi Kerületi Bíróság 25.B.10.754/2020/2. számú végzésére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott végzések sértik az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege – a bírósági határozatokban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalható össze.
- [3] A jelen alkotmányjogi panasz közvetlen előzményét jelentő bírósági eljárás során a Pesti Központi Kerületi Bíróság 25.B.10.754/2020/2. számú végzésével az indítványozó – két vádlott ellen a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 281. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő mentő körülmény elhallgatásának büntette és más bűncselekmény miatt ismételten benyújtott – vádindítványát elutasította. Végzése indokolásában kifejtette, hogy a bíróság a vádindítványban foglaltakat elsősorban alaki (eljárásjogi) szempontból vizsgálta. Eljárásjogi akadályok hiányában kerülhet ugyanis csak sor a vádindítványban foglaltak anyagi jogi megalapozottságának a vizsgálatára, és érdemi határozat hozatalára a büntetőjogi felelősség kérdésében. Ezzel összefüggésben hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiuma 90/2011. BK véleményben foglaltakra is.
- [4] A bíróság hangsúlyozta továbbá, hogy a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 794. § (1) bekezdés d) pontja alapján a bíróság a vádindítványt nem ügydöntő végzéssel elutasítja, ha a vádindítvány nem tartalmazza a Be. 793. § (2)–(3) bekezdésében foglaltakat. A Be. 793. § (2) bekezdés a) pontja pedig a Be. 422. § (1) bekezdés c) pontjára visszautalva rögzíti, hogy a vádindítványnak tartalmaznia kell – többek között – a vád tárgyává tett cselekmény pontos leírását. A bíróság megállapította, hogy az indítványozó által a törvényes határidőn belül ismételten benyújtott vádindítvány továbbra is a Be. 422. § (1) bekezdés c) pontja szerinti hiányosságban szenved, azt az indítványozó nem pótolta, így a bíróság a vádindítványt elutasította, illetve a vádindítvány ismételt benyújtásának a lehetőségét – az azonos jogszabályi rendelkezés alapján azonos hiányosságokkal benyújtott vádindítványra tekintettel – kizárta.
- [5] Az indítványozó jogi képviselője útján benyújtott fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 29.Beüf.11.085/2020/3. számú másodfokú végzésével az elsőfokú bíróság végzését – annak helyes indokaira tekintettel – helybenhagyta. Indokolásában rámutatott, hogy a vádindítvánnyal összefüggésben helytállóan vizsgálta az elsőfokú bíróság, hogy a cselekmény pontos körülírása megtörtént-e. Ezzel összefüggésben kiemelte: a cselekmény körülírása akkor pontos, ha a vádló – adott esetben a pótmagánvádló – vádindítványában ismertetett történeti tényállás hiánytalanul tartalmazza a bűncselekmény törvényi tényállási elemeinek megfelelő konkrét tényeket (lásd: másodfokú végzés [24]–[25] bekezdése). A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság iratszerűen rögzítette a mentő körülmény elhallgatása büntettének a definícióját, és mondta ki, hogy a bűncselekmény megvalósulásának objektív feltétele, hogy a mulasztó által ismert tény a sértett felmentésére vagy az eljárás megszüntetésére alkalmas legyen. Ezzel szemben azonban az ismételten benyújtott vádindítványban szereplő, irányadó tényállás – ahogy arra az elsőfokú bíróság is helytállóan utalt – továbbra sem tartalmazta, hogy az indítványozó által példálózó jelleggel felsorolt okiratok milyen tényadatokat tartalmaznak, melyek

egyébként bíróság elé tárásuk esetén a pótmagánvádló felmentését vagy az eljárás megszüntetését eredményeznék. A másodfokú bíróság erre tekintettel a vádindítvány büntető anyagi jogi kérdések vizsgálatára való alkalmatlanságát állapította meg.

- [6] 3. Az indítványozó a fenti előzményeket követően nyújtotta be alkotmányjogi panaszát, melyben a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság 29.Beüf.11.085/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és – a Pesti Központi Kerületi Bíróság 25.B.10.754/2020/2. számú végzésére is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte. Hiánypótlási felhívását követően kiegészített indítványában előadta, hogy az ellene és társai ellen emberölés és más bűncselekmények miatt folyt büntetőeljárás során a tényállás megállapítása szempontjából meghatározó jelentőségű dokumentumok hiányoztak, melyek lehetőséget biztosítottak volna a vád állításainak cáfolására. Ezzel összefüggésben a mentő körülmény elhallgatásának megállapítása érdekében (ismételten) előterjesztett vádindítványát álláspontja szerint a bíróság megalapozatlanul utasította el. Véleménye szerint ugyanis a vádindítvány törvényes kellékei hiánytalanul jelen voltak a benyújtott iratban, figyelembe véve különösen az általa benyújtott fellebbezést is, ami a vádindítványt kiegészítette, így az érdemben vizsgálható lett volna. Az indítványozó szerint a bíróság indokolása nem a tényeken alapult: előadása szerint a vádindítványban minden olyan körülményt megjelölt, ami egy vádirattól is elvárható, és amelyek megalapozzák a büntetőjogi felelősség megállapíthatóságát a vádindítvány alapján. Mindez pedig álláspontja szerint sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [7] 4. Az Alkotmánybíróság elsőként azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt, a panaszok befogadhatóságára vonatkozó kritériumoknak. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy rendelkezik, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [8] Az Alkotmánybíróság vizsgálata eredményeként megállapította, hogy a határidőben érkezett alkotmányjogi panasz az alábbiak szerint nem fogadható be.
- [9] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {például: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]; illetve 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [10] Az Alkotmánybíróság az indítvány alapján vizsgálta, hogy a támadott bírósági döntések a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot sértik-e. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint a rendes bíróságoktól eltérően nem a felülbírálatra alkalmasság szempontjából vizsgálja a bíróságok indokolási kötelezettségének teljesítését, és tartózkodik attól, hogy jogági dogmatikához tartozó kérdések helytállóságáról, illetve törvényességéről, avagy kizárólag törvényértelmezési problémáról állást foglaljon {3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]}. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság nem vizsgálja azt sem, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [11] Az Alkotmánybíróság a következőre mutat rá. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában lényegét tekintve azt kifogásolta, hogy mind az első-, mind a másodfokú bíróság a Be. vonatkozó rendelkezése alapján hiányosként értékelte az ismételten benyújtott vádindítványát. Az Alkotmánybíróság szerint tehát az indítványozó alkotmányjogi panasz arra irányult, hogy az Alkotmánybíróság az ismételten benyújtott vádindítványt, illetve annak Be.-ben meghatározott alaki kellékeit a bíróságoktól eltérően értékelje, és az alapján a büntetőjogi felelősség érdemi vizsgálatára lehetőséget teremtsen.

- [12] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy az indítványozó a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog vélt sérelmén keresztül a vele szemben hozott bírói döntések törvényességi, és nem alkotmányossági kritikáját fogalmazta meg. Az Alkotmánybíróság szerint az alkotmányjogi panaszban rögzített érvek nem alkalmasak arra, hogy a bírói döntés érdemére kiható alaptörvény-ellenesség kételyét felvessék vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést megalapozzanak.
- [13] 5. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelményeknek, ezért nem fogadható be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel az alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/533/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3395/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.VII.37.882/2020/3. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján kérte az ügyében alkalmazott, a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 118. § (1) bekezdés a), b) és c) pontja [a hatályos normaszöveg szerint a Kp. 118. § (1) bekezdés a) pontjának aa), ab) és ac) alpontja] alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint alkalmazási tilalom kimondását. Az Abtv. 27. §-a alapján az indítványozó alkotmányjogi panaszal élt a Kúria Kfv.VII.37.882/2020/3. számú végzésével szemben, kérve a kúriai végzés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését.
- [2] Az alapul szolgáló ügyben felperesként eljáró indítványozó számára a Honvédelmi Minisztérium korábban szolgálati nyugdíjat állapított meg. Az ellátás a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény (a továbbiakban: Knymt.) alapján korhatár előtti ellátásnak minősült, amelyet 2012. január 1-től közigazgatási határozat nélkül szolgálati járandóságként kellett tovább folyósítani. Az indítványozó a későbbiekben kérte öregségi nyugdíja megállapítását, ezt a kérelmét azonban a hatóság elutasította. Az ennek nyomán indult peres eljárások eredményeként lefolytatott megismételt közigazgatási eljárásban a hatóságnak az indítványozó kérelmét tartalma szerint vizsgálva a szolgálati nyugdíj feléledése tárgyában kellett határoznia. A közigazgatási eljárást befejező döntéssel az indítványozó szolgálati nyugdíj megállapítása iránti kérelmét elutasították arra hivatkozva, hogy az alkalmazandó hatályos szabályozás alapján 2012. január 1-től szolgálati nyugdíj megállapítására nincs lehetőség. Az indítványozó a határozat ellen közigazgatási bírósághoz fordult. Keresetében az eljáró közigazgatási szervek határozatainak hatályon kívül helyezését, valamint az Európai Bíróság előtti előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését kérte. Keresetét a Fővárosi Törvényszék 33.K.702.063/2020/4. számú ítéletével elutasította. Ezt követően az indítványozó a jogerős ítélet ellen felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. A Kúria az alkotmányjogi panaszban támadott Kfv.VII.37.882/2020/3. számú végzésével az indítványozó felülvizsgálati kérelmének befogadását a Kp. 118. § (1)–(2) bekezdése alapján megtagadta. A Kúria úgy ítélte meg, hogy a konkrét ügyben a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt feltételek nem álltak fenn.
- [3] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában azt állította, hogy a hatósági és bírósági eljárás, valamint az eljárások során alkalmazott jogszabályi rendelkezés, illetve az, hogy a bíróság nem kezdeményezte az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: Bíróság) előzetes döntéshozatali eljárását, továbbá az, hogy a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta, számos alapjogát sérti, a Bíróság ítélezési gyakorlatába ütközik, és az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) rendelkezései sérelmét is okozza. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, C) cikk (1) bekezdése, E) cikk (3) bekezdése, R) cikk (1) bekezdése, T) cikk (3) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése, 28. cikke, II. cikke, XIII. cikke, XV. cikk (1)–(2) bekezdése, XIX. cikke, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozott. Az indítványozó állítása szerint a kúriai határozat, a közigazgatási hatóság és a bíróságok eljárása súlyosan sértik az Emberi Jogok Európai Egyezménye (továbbiakban: Egyezmény) 6. és 13. cikke előírásait. Ezen túlmenően az indítványozó alkotmányjogi panaszában az EUMSZ 267. cikk (3) bekezdése alapján arra kérte az Alkotmánybíróságot, hogy eljárása felfüggesztésével egyidejűleg a Bíróság előtt előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményezzen. E kérelmének indoklásául a Bíróság számos ítéletére és az Alkotmánybíróság határozataira hivatkozott.

- [4] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [5] Az Abtv. 27. §-a szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *c)* pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, amennyiben az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az indítványozó a sérelmezett kúriai végzéssel zárult ügyben felperes volt, számára hátrányos döntés született, és a perben a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette. A magánszemély kérelmező ekként alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll.
- [6] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a Kúria végzésének kézbesítése 2021. január 10-én történt, az indítványozó alkotmányjogi panaszát 2021. március 6-án az elsőfokú bíróságnak címezve postai úton nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai végzést támadta.
- [7] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [8] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadó kúriai végzés, továbbá a végzés alapjául szolgáló Kp. 118. § (1) bekezdésének a Kúria által alkalmazott pontjai alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [9] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az Abtv. 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panasz a kúriai döntés felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság jogköre az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja és az Abtv. 27. §-a értelmében arra terjed ki, hogy kiküszöbölje a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet. Következtes gyakorlata értelmében az Alkotmánybíróság a bírói döntés iránya, illetve a bírósági eljárás felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ából következően nem tekinthető általános felülbírálati fórumnak. A rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések ezért önmagukban nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére {lásd: 3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az indítványozó a kúria eljárásával kapcsolatosan nem állított olyan pontosan körülírt alaptörvény-ellenességet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a támadott kúriai végzéssel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [10] A Kp. 118. § (1) bekezdésének indítványozó által sérelmezett rendelkezéseivel összefüggésben megállapítható, hogy azokat a Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott döntésében alkalmazta. A Kúria a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt befogadási okok alapján vizsgálta meg a felülvizsgálati kérelmet, és jutott arra a következtetésre, hogy a befogadás feltételei nem állnak fenn, ezért a felülvizsgálati kérelem befogadását megtagadta. Ezt követően az indítványozó a Kp. 118. § (1) bekezdésében foglalt befogadási okok kapcsán „az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogbiztonság, azon belül is az előreláthatóság és a kiszámíthatóság követelményének”, valamint az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslatihoz való joga sérelmét állította.
- [11] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésével összefüggésben előterjesztett panasszal összefüggésben fenntartotta korábban kialakított gyakorlatát: a jogbiztonság nem alapjog, annak sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben lehet alapítani, mégpedig a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]; 3322/2012. (XI. 12.) AB végzés,

Indokolás [10]; 3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3324/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]; 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [11]]. Az indítványozó nem e kivételes körre, hanem általánosságban a jogbiztonságra alapította panaszát. Az Alkotmánybíróság ezért e vonatkozásban érdemi vizsgálatot nem folytathatott le, mivel az indítvány ebben a vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott azon követelménynek, amely szerint alkotmányjogi panaszt abban az esetben lehet benyújtani, ha az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be.

- [12] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslathoz való jog pedig – az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint – nem követeli meg a rendkívüli perorvoslati rendszer létét. A felülvizsgálati eljárás esetleges elmaradása, a felülvizsgálati kérelem nem érdemben történő elutasítása a jogorvoslathoz való jog sérelmét nem alapozza meg. Az Alkotmánybíróság a 3025/2016. (II. 23.) AB határozat indokolásának [24] bekezdésében kifejtette: „az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében rögzített jogorvoslathoz való jog a rendes jogorvoslatokra vonatkozik. Tárgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint pedig az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy a magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe.” {Hasonlóan: 3233/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3221/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [40]} Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlatát figyelembe véve tehát megállapítható, hogy a támadott, a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat megengedésének eseteit szabályozó jogszabályi rendelkezés [Kp. 118. § (1) bekezdés] és az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogorvoslathoz való jog alkotmányos védelmi köre között nincs tartalmi kapcsolat, ezért nem állapítható meg az Abtv. 29. §-ban foglalt „vagylagos” törvényi feltételek egyike sem. „Az Alkotmánybíróság tehát változatlanul fenntartja az álláspontját, miszerint a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat szabályozása során a törvényhozás meghatározhatja a felülvizsgálat alá eső jogerős döntések körét. Az a körülmény pedig, hogy nem minden végzés ellen van helye felülvizsgálatnak, összhangban van a jogintézmény rendkívüli jogorvoslati jellegével.” {3019/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [27]}
- [13] 3. Mindezt figyelembe véve az alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.
- [14] Mivel az alkotmányjogi panasz befogadását az Alkotmánybíróság a fentiekben visszautasította, az indítványozó azon kérelmét, miszerint az Alkotmánybíróság az eljárás felfüggesztésével egyidejűleg kezdeményezzen előzetes döntéshozatali eljárást, nem vizsgálta.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/750/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3396/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.1.35.367/2820/3. számú végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A gazdasági társaság indítványozó az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés pontja és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban Abtv.) 27. §-a alapján a Kúria Kfv.1.35.367/2820/3. számú, 2020. október 15-én átvett végzésével szemben 2020. november 27-én alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, amely szerint a Kúria sérelmezett határozata és az alapjául szolgáló, a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 100.K.28.483/2019/8. számú ítélete alaptörvény ellenes. Kérte, hogy az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján vizsgálja felül a bírói döntések Alaptörvénnyel való összhangját és azokat semmisítse meg. Az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására az indítványozó az alkotmányjogi panaszát kiegészítette. Az Alkotmánybíróság a kiegészített és módosított alkotmányjogi panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [2] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben a beadványok és mellékletei tartalma szerint az elsőfokú adóhatóság az indítványozónál ellenőrzést tartott, és a terhére adókülönbötetet állapított meg általános forgalmi adó adónemben, adóbírságot szabott ki és késedelmi pótlékot állapított meg (Nemzeti Adó- és Vámhivatal Pest Megyei Adóigazgatósága 4312262465 számú határozata). Az indítványozó fellebbezése nyomán eljáró másodfokú adóhatóság az elsőfokú határozatot az adóbírság tekintetében megváltoztatta, az adóhiány után kiszabott adóbírságot 27 996 000 forint előírásával 37 328 000 forintban állapította meg, ezt meghaladóan az elsőfokú határozatot helybenhagyta (Nemzeti Adó- és Vámhivatal Fellebbviteli Igazgatósága 2235463602 számú határozata). A határozat ellen az indítványozó mint felperes által kezdeményezett bírósági felülvizsgálati eljárásban a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 100.K.28.483/2019/8. számú ítélete az indítványozó keresetét elutasította. Az ítélet ellen az indítványozó által előterjesztett felülvizsgálati kérelmet a Kúria Kfv.1.35.367/2020/3. számú végzésében – arra hivatkozva, hogy az indítványozó „a felülvizsgálati kérelem befogadási okát nem közölte, annak alapjául szolgáló törvényhelyet nem határozott meg” – visszautasította.
- [3] 1.2. Az indítvány szerint „a jelen ügy tárgyát képező alkotmányossági kérdés a bírói döntést érdemben befolyásoló” (Abtv. 29. §), ugyanis a Kúria tárgyalás és a felperes, valamint egyes alapvető tanúk meghallgatása nélkül alapvetően újraértékelte a tényállást és az alapul fekvő bizonyítékokat. Tette mindezt úgy, hogy döntésének semmilyen bizonyítékát nem adta. Mindezek alapvető kérdéseket vetnek fel a tisztességes eljáráshoz való jog részét képező nyilvános tárgyaláshoz való jog, fegyveregyenlőség elve és az indokolt ítélethez való jog kapcsán és alapvetően befolyásolták az eljárás kimenetelét.” Utalt arra, hogy „a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága egy jelen üggyhöz szinte teljesen hasonló ügyben nemrégiben megállapította a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét Magyarország tekintetében” [*Pákozdi kontra Magyarország* (51269/07), 2014. november 25.].
- [4] Az indítvány számos alkotmánybírósági határozatra hivatkozik az indítvány előzményeinek részletes ismertetése és a hatóságok, bíróságok eljárásának, döntéseinek kritikája mellett. Utal az Emberi Jogok Európai Bírósága több döntésére.
- [5] Az alkotmányjogi panasz értelmében a bíróságok eljárása során egyértelműen és kimutathatóan sérültek az indítványozó tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogának [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés] egyes részjogosultságai, ami összességében az eljárás tisztességtelenségére vezetett.
- [6] A bíróság nem megfelelően értékelte a bizonyítékokat, nem rendelt el hivatalból bizonyítást az olyan ténykörülmeny alátámasztására szolgáló bizonyítékok tekintetében, amelyeket hivatalból kellett volna figyelembe

vennie. Nem rendelt ki igazságügyi szakértőt abból a célból, hogy az indítványozónál milyen áruforgalom bonyolítható le éves, és ennek alapján az alperes által alkalmazott becslés mennyire reális. A bírósági ítélet sérti az Art 108. § (3) bekezdését, mert az adóhatóság nem bizonyította a becslés jogalapját és a becslési módszer alkalmasságát, az adó alapja a rendelkezésre álló könyvelési dokumentumok, bizonylatok, nyilvántartások és számlák alapján megállapítható lett volna, valamint a kétszeres értékelés tilalmába ütközik az, hogy az adóhatóság ugyanazon okokra hivatkozva alkalmazott becslést, amikre alapítva korábban bírságot szabott ki.

- [7] A panasz szerint a peres eljárásban bizonyítási eljárás kerül lefolytatásra, melynek során a bíróság tanút hallgat meg, okiratokat vizsgál meg (bizonyítási eljárást folytat a felperes indítványára illetőleg a bíróságnak hivatalból, el kell rendelnie), nem születet olyan döntés a bíróságnál pusztán az iratok vizsgálata alapján, mely a lefolytatott bizonyítási eljárást annak eredménye tekintetében (bizonyíték értékelést) „megváltoztatja”, mert ezáltal az indítványozó felülvizsgált perben érvényesített jogorvoslati joga elenyészik. Vizsgálandó, hogy a bírósági ítélet sérti a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 78. § (5) bekezdés a) pontját, megfelelően az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeknek.
- [8] A panasz szerint „a Kúria az ítéletét tárgyaláson kívül hozta”. Továbbá „a Kúria ítélete nem tartalmaz semmilyen indokolást. A Kúria csak kijelenti – egy bekezdés egy mondatában elintézve a kérdést – de nem érvel amellett, hogy a Panaszosnak miért utasította el a kérelmét”.
- [9] 2. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés b) pontja szerinti „jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette” fordulat a rendes jogorvoslati lehetőségek igénybevételére vonatkozik, az indítványozó nem köteles a felülvizsgálatot és a perújítást mint rendkívüli jogorvoslatokat is kimeríteni. A folyamatban lévő felülvizsgálati vagy perújítási eljárás ugyanakkor az Alkotmánybíróság eljárásának akadálya. Az indítványozó a Kúria végzését követően az alkotmányjogi panaszt határidőben nyújtotta be.
- [10] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése szerint az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés alapján a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, ezek között a 26–27. § szerinti érintettséget, az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket. A (3) bekezdés úgy szól, hogy a befogadás visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.
- [11] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [12] 3. A Kúria végzése a kiegészített és módosított alkotmányjogi panasz értelmében azzal sérti a tisztességes bírósági tárgyaláshoz való jogot, hogy az indítványozó állítása szerint nem tartalmaz indokolást. Az alkotmányjogi panasz a Kúria végzését illetően a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságáról szóló egyes törvényi rendelkezések értelmezését és a konkrét esetre való mikénti alkalmazását kifogásolja. A Kúria indokát adta annak, hogy a felülvizsgálati kérelmet miért – milyen okból és milyen jogszabály alapján – utasította vissza (kúriai végzés indokolása [6]–[11] bekezdései). Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján nem állapítható meg, hogy a Kúria döntésével kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [13] 4. A bíróság felülvizsgálati kérelemmel érintett ítéletével kapcsolatban a tisztességes hatósági eljáráshoz való jog sérelmének megvalósulását az indítványozó abban látta, hogy ügyféli jogai (ezek között bizonyításhoz való joga) sérültek, továbbá a hatóságok és a bíróság az ügyben alkalmazandó eljárási és adózási szabályokat tévesen értelmeztek.
- [14] A bíróság az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény egyes szabályai, az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény egyes előírásai értelmezésével és alkalmazásával döntött az indítványozó keresetéről.
- [15] A bíróság ítélete részletesen foglalkozott a felperes kifogásaival, ezek között a becslés feltételei fennállása és a becslés alkalmazása kérdésével (bírósági ítélet indokolása 2-4. oldalak).
- [16] A bíróság a törvények jogalkalmazói értelmezésével, a konkrét ügy sajátosságaira tekintettel hozta meg döntését. A bizonyítás körébe tartozó kérdés az éves záró leltár és az adóhatóság által felvett leltár, a termékészlet összevetése, és törvényértelmezési kérdés, hogy milyen gazdasági esemény valósulhatott meg az indítványozó és mások között, illetve a számlák szerinti gazdasági eseményeken túl más gazdasági események létrejötte-e.
- [17] Az Alkotmánybíróság nem ténybíró, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetve annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok feladata. A bírói

döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (annak, hogy a rendes bíróságok egy-egy tényt miként értékelték), valamint a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik felhatalmazással {21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24]; 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.

- [18] 5. Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, az Abtv. 56. § (3) bekezdése alkalmazásával visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/210/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3397/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság Alsóörs Község Önkormányzata Képviselő-testületének változtatási tilalom elrendeléséről szóló – a 15/2020. (XII. 16.) önkormányzati rendelettel módosított – 11/2020. (X. 16.) önkormányzati rendelete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A dr. Kecskés Krisztián ügyvéd által képviselt gazdasági társaság indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (2) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó kérte annak megállapítását, hogy Alsóörs Község Önkormányzata Képviselő-testületének változtatási tilalom elrendeléséről szóló 11/2020. (X. 16.) számú önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Rendelet) ellentétes az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseivel (tulajdonhoz való jog), az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdésével (diszkrimináció tilalma), az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével (jogorvoslathoz való jog), valamint az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével (vállalkozáshoz való jog), melyre figyelemmel javasolta az Abtv. 41. § (1) bekezdése alapján az önkormányzati rendeletet megsemmisítését.
- [3] 1.1. Az indítványra okot adó ügyben a beadvány szerint az indítványozó tulajdonát képezi a helyi önkormányzat belterületén egy olyan ingatlan, amelyen több mint öt éve gazdasági tevékenységet végez, üzemeltet egy kempinget. Az indítványozó a 2015-ben meghozott, majd 2020-ban frissített területfejlesztési koncepció alapján a meglévő funkciók érdeksérelme nélkül, telekalakítás révén kialakított egy másik, belterületi, kivett beépítetlen területet, mely az első ingatlan szomszédságában további beépítés, illetve fejlesztés alapjául szolgálhat. Az indítványozó az ingatlanon a helyi építési szabályzat által is megkülönböztetett „maximális homlokzatmagassággal beépíthető, fő funkció számára kijelölt” területen felépítmény létesítését tervezte, illetve tervezi. Az indítványozó a fentiekben megjelölt, kizárólagos tulajdonában álló ingatlanokat kifejezetten üzleti, ingatlanfejlesztési célra vásárolta. Az indítványozó az aktuálisan végzett, illetve tervezett beruházásairól Alsóörs Község Önkormányzatát folyamatosan tájékoztatta, ezen ügyekben az önkormányzattal folyamatosan egyeztetett.
- [4] Az indítványozó 2020 szeptemberében tájékoztatta az önkormányzatot, hogy az ingatlanon építési beruházást kíván megvalósítani. A tájékoztatást követően az indítványozó a tervezett építési tevékenységhez kapcsolódóan 2020. szeptember 18-án a Veszprém Megyei Kormányhivatalhoz építési engedély iránti kérelmet nyújtott be, melyhez kapcsolódóan 2020. október 6-án Alsóörs Község Polgármesteréhez településképi véleményezés iránti kérelemmel fordult. Az építési engedélyezési eljárás megindult az indítványozó kérelme alapján, de az indítványozó építési engedéllyel még nem rendelkezett, konkrét építési jogosultsága nem volt a változtatási tilalom hatálybalépésekor.
- [5] Röviddel a fentiekben írt eljárások megindítását követően az önkormányzat a Rendelettel változtatási tilalmat rendelt el a beruházás tervezett helyszínén. A változtatási tilalommal érintett ingatlanok közé tartozik az indítványozó tulajdonában álló ingatlan is.
- [6] 1.2. Az indítvány szerint a változtatási tilalom ellehetetleníti az indítványozó tervezett fejlesztéseit, illetve csorbítja azokat a jogokat, amelyek az indítványozót a jelenleg is hatályos építésügyi szabályozás alapján megilletik. Az indítványozó jogsérelme a Rendelet hatályosulásával következett be, melynek eredményeképpen az indítványozó a kizárólagos tulajdonában álló ingatlanon építménybővítési, építési, illetve kivitelezési tevékenységet nem folytathat.

- [7] Az önkormányzat a Rendeletben nem határozta meg egyértelműen az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 20. §-ának (5) bekezdésében foglalt nyomós közérdeket, illetve alkotmányos értéket, ami indokolná, hogy az érintett ingatlanok tulajdonosának a tulajdona feletti rendelkezési jogát jelentős mértékben korlátozzák. A panasz szerint dr. Harmathy Attila alkotmánybíró a 11/2005. (IV. 5.) AB határozathoz csatolt különvéleményében kifejtette, hogy a tulajdonjogra is érvényes az az elv, hogy alapvető jog korlátozására csak kényszerítő ok miatt és olyan mértékben kerülhet sor, amennyire feltétlenül szükséges. A különvélemény 3. pontjában azt is előadja, hogy az Alkotmánybíróság gyakorlata összhangban van az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJEB) által követett elvvel, amely szerint igazságos egyensúlyt kell teremteni a közérdek és az egyén alapvető jogának (a tulajdonjognak) a védelme között. Az egyensúly vizsgálata körében az Emberi Jogok Európai Bírósága ellenőrzi, hogy valóban fennáll-e a közérdek, és hogy az elérti kívánt céllal arányos-e a korlátozás.
- [8] Az indítványozó szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében szabályozott jogállamiság elvéből eredő jogbiztonság követelményét is sérti a változtatási tilalom azáltal, hogy az önkormányzati rendelettel szemben a jogalanyok számára nincsen közvetlen jogorvoslati lehetőség, így az önkormányzati rendelettel elrendelt változtatási tilalom magában hordozza az önkényes, a törvény céljaival ellentétes, diszkriminatív és az ingatlan-tulajdonosok tulajdonhoz való jogát és vállalkozáshoz való jogát korlátozó joggyakorlatot, a törvényen túl korlátozó jogalkalmazás lehetőségét, ekként kiszámíthatatlanná teszi a jogalanyok számára a szabályozott jogintézmények működését.
- [9] Az önkormányzat a Rendeletet 2020. október 16. napján hirdette ki és a rendelet a kihirdetéssel egyidejűleg hatályba lépett, így a rendelet hatálybalépésének napja 2020. október 16. napja. Az indítvány szerint „az indítványozó jelen, 2021. április 12. napján kelt és ugyanezen a napon postára adott alkotmányjogi panaszát törvényes határidőn belül nyújtja be”.
- [10] 1.3. Az indítványozó szerint a jelen esetben az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés, hogy az Alsóörs Község Önkormányzata jogosult-e magántulajdonú ingatlanokra vonatkozóan változtatási tilalmat elrendelni, mindennemű kompenzáció nélkül. Különösen alkotmányjogi jelentőségűnek tekintendő a kérdés, ha a változtatási tilalom elrendelésére közvetlenül azt követően kerül sor, hogy a tulajdonos építési engedély kérelmet ad be és településképi véleményezési eljárást kezdeményez, majd a Rendelet megalkotására mintegy válaszlépésként, a tervezett építési tevékenység megakadályozása céljából kerül sor. A kifogásolt önkormányzati rendelet egyrészt az indítványozó tulajdonjogából eredő jogosultságokat, így különösen a tulajdon tárgya feletti rendelkezési jogot korlátozza, azzal, hogy ellehetleníti az önkormányzati rendelet hatálya alá eső ingatlanokon tervezett építési tevékenység végzését. Kiemelte, hogy a kifogásolt Rendelet diszkriminatív módon határoz meg a változtatási tilalmat, mivel a rendelet hatálya alá tartozó területen – Alsóörs Község Önkormányzata által is tudottan – kizárólagosan az indítványozó kíván építési tevékenységet végezni, így a változtatási tilalom kizárólag az indítványozó tulajdonosi jogait korlátozza.
- [11] 1.4. A tulajdonhoz való jog állított sérelme körében – számos alkotmánybíróági határozatot idézve – az indítvány arra hivatkozik, hogy az alkotmányos tulajdonvédelem magában foglalja a tulajdonjog egyes részjogosítványait, tehát a birtoklás, a használat, a hasznok szedése és a rendelkezés jogát is, továbbá kiterjed a jogos váromány védelmére is, mely ugyan nem a tulajdonjog részjogosítványa, hanem inkább annak eleme, következménye. A vállalkozó indítványozót a gazdasági megpróbáltatásokon túl az Önkormányzat is kiszolgáltatott helyzetbe sodorta azáltal, hogy a változtatási tilalom révén quasi beépíthetlenné és egyben forgalomképtelenné tette az érintett ingatlanokat. Az indítvány szerint a kifogásolt Rendelet következtében az indítványozó a kizárólagos tulajdonában álló ingatlant bővíteni, fejleszteni nem tudja, így az indítványozót jelentős mértékű érdeksérelem és bevétel kiesés éri. Emellett az indítványozó elesik attól a lehetőségtől is, hogy meglévő beruházását fejlessze és emelje a terület építészeti színvonalát. Mindezek mellett a Rendelet alapján az indítványozó semmilyen kártalanításra nem jogosult az ingatlanára vonatkozó változtatási tilalommal összefüggésben, amely teljességgel ellentétben áll az Alkotmánybíróságnak a tulajdonhoz való joggal összefüggésében kifejtett gyakorlatával.
- [12] Az indítvány állítja a diszkrimináció tilalom [Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése] megsértését a tulajdonjog sérelmével összefüggésben. A sérelmezett Rendelet időbeli hatályáról a 3. § rendelkezik, miszerint a módosított településrendezési eszközök hatálybalépésének napjáig tart a változtatási tilalom. Állítása szerint a hátrányos megkülönböztetés tilalma valósul meg azáltal, hogy nem a hivatkozott településrendezési eszközök módosítása

által határolt teljes területre vonatkozik a változtatási tilalom, hanem kizárólag arra a területre, ahol az indítványozó a településképi véleményezési eljárás során már pontosan meghatározta, hogy milyen beruházást kíván megvalósítani. A hátrányos megkülönböztetésen túl, aránytalan is a tulajdonkorlátozással okozott jogsérelem azáltal, hogy az indítványozó már a beruházás építési terveit elkészítette, és a munkálatok kezdetét 2021 tavaszára tervezte. A jelen ügyben a változtatási tilalom elrendelésére közvetlenül azt követően kerül sor, hogy a tulajdonos építési engedély kérelmet adott be és településképi véleményezési eljárást kezdeményezett, majd a Rendelet megalkotására mintegy válaszlépésként, a tervezett építési tevékenység megakadályozása céljából került sor.

- [13] Mivel a Rendelet hatálya alá eső területen aktuálisan kizárólag az indítványozó szándékozik ingatlanfejlesztési tevékenységet végezni, nem kétséges, hogy a Rendelet címzettje valójában kizárólag az indítványozó, és a Rendelet célja ezen ingatlanfejlesztés megakadályozása. Ezen okból eredően a Rendelet diszkriminatív, mivel az indítványozó jogszerű tevékenységének valós jogi indok nélkül történő megakadályozására irányul. A Rendelet diszkriminatív jellegét támasztják alá a településképi véleményezési eljárások tapasztalatai is, ugyanis az első településképi véleményezési eljárás eredménytelensége jórészt az építési jogban meg nem határozott, szubjektív elemekre (pl. rálátás, kilátás megfelelősége, felső szint elhelyezkedése) hivatkozással következett be, míg a második településképi véleményezési eljárásban a kérelem visszautasításának indokaként – a tervek érdemi vizsgálata nélkül – az időközben hatályba lépett változtatási tilalom szolgált. A kifogásolt önkormányzati rendelet következtében kizárólag az indítványozó szenved jogsérelemet és a rendelet tartalma kizárólag az indítványozó által tervezett beruházás megakadályozására irányul, az indítványozó álláspontja szerint a rendelet diszkriminatív, így az Alaptörvénybe ütköző.
- [14] A jogorvoslathoz való jog sérelme körében az indítvány utal arra, hogy az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata értelmében a normatív álcába bújtatott egyedi határozatok alkotmányellenesek. A szabályozásnak az a módja, hogy a magántulajdont korlátozó egyedi döntés törvényi formában való megjelentetése kizárja a fellebbezés és a bírósági felülvizsgálat benyújtásának lehetőségét, és ezáltal sérti a tulajdonvédelemre is garanciát nyújtó jogorvoslat érvényesülési lehetőségét, ahogy ezt az Alkotmánybíróság a 6/1994. (II. 18.) AB határozatában kifejtette (ABH 1994, 65, 67), amit megerősített a 45/1997. (IX. 19.) AB határozatban is.
- [15] 1.5. A támadott jogszabály szerint: „Alsóörs Község Önkormányzat Képviselő-testülete az Alaptörvény 32. cikk (2) bekezdésében és az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 20. § (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 1. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:
1. § A rendelet területi hatálya Alsóörs közigazgatási területén az 1. mellékletben jelölt területekre terjed ki.
  2. § Alsóörs Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az 1.§-ban meghatározott ingatlanokra változtatási tilalmat rendel el a településrendezési eszközök módosításának időszakára.
  3. § A rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba és a módosított településrendezési eszközök hatálybalépésének napján hatályát veszti.
1. melléklet a változtatási tilalom elrendeléséről szóló 11/2020. (X. 16.) önkormányzati rendelethez [..].”
- [16] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [17] Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán a) az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és b) jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [18] A (2) bekezdés kimondja, hogy az (1) bekezdéstől eltérően, az Alkotmánybíróság eljárása kivételesen akkor is kezdeményezhető az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján, ha a) az alaptörvény-ellenes jogszabály rendelkezésének alkalmazása vagy hatályosulása folytán közvetlenül, bírói döntés nélkül következett be a jogsérelem, és b) nincs a jogsérelem orvoslására szolgáló jogorvoslati eljárás, vagy a jogorvoslati lehetőségeit az indítványozó már kimerítette.
- [19] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése szerint az alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül, a 26. § (2) bekezdésében meghatározott esetben az alaptörvény-ellenes jogszabály hatálybalépésétől számított száznyolcvan napon belül lehet írásban benyújtani.

- [20] Az indítványozónak a változtatási tilalommal érintett területen ingatlantulajdona van, ekként érintettsége fennáll.
- [21] A jelen esetben megállapítható, hogy az indítványozó az alkotmányjogi panaszt a jogszabály hatálybalépéstől számított százhetvennyolcadik napon nyújtotta be, ezért az határidőn belül érkezett.
- [22] 2.1. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele, hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. A jelen indítvány e feltételnek eleget tesz, mert megjelöli azokat az alapvető jogokat, amelyeknek a sérelmét állítja. Ugyanakkor Alaptörvény B) cikkének a sérelmére alkotmányjogi panaszban kivételesen lehet hivatkozni (a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben, pl. 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86]–[91]), ezért a panasz indokolásának az a részével, amely a B) cikk sérelmére nem ilyen összefüggésben hivatkozik, az Alkotmánybíróság érdemben nem foglalkozhatott.
- [23] 2.2. Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]. Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény XIII. cikkét (tulajdonhoz való jog), XV. cikk (2) bekezdését (hátrányos megkülönböztetés tilalma), XII. cikkét (vállalkozáshoz való jog), a XXVIII. cikk (7) bekezdését (jogorvoslathoz való jog) illetően eleget tesz.
- [24] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [25] 3.1. Az Alkotmánybíróság már vizsgálta azt a kérdést, hogy a változtatási tilalom elrendelése az Alaptörvény szerinti tulajdonhoz való jogot alaptörvény-ellenesen korlátozza-e. A 3232/2016. (XI. 18.) AB határozat megállapította, hogy az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdése szerint a helyi önkormányzat a helyi közügyek intézése körében törvény keretei között – többek között – rendeletet alkot, határozatot hoz, önállóan igazgat, meghatározza költségvetését, annak alapján önállóan gazdálkodik, továbbá törvényben meghatározott további feladatok és hatásköröket gyakorol (Indokolás [12], [13] és [14]). A helyi közügyek fogalmát Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) határozza meg.
- [26] Az Möt. 13. § (1) bekezdés 1. pontja alapján e körbe tartozik a településfejlesztés, településrendezés. A helyi önkormányzatok a településfejlesztési, településrendezési tevékenységük során az Alaptörvény általános felhatalmazása alapján, törvényben konkretizált feladatkörben járnak el. Alkotmányos érdek fűződik tehát ahhoz, hogy ezt a feladatkört az önkormányzatok az alkotmányosság keretei között széles mérlegelési szabadság mellett gyakorolhassák [3125/2015. (VII. 9.) AB határozat, Indokolás [36]]. A településfejlesztési, településrendezési feladatok az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme célját szolgálják, ezen belül a változtatási tilalom a helyi építési szabályzat készítésének időszakára, vagyis legfeljebb három évre rendelhető el. Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (a továbbiakban: Étv.) 22. §-a alapján a változtatási tilalom alá eső területen telket alakítani, új építményt létesíteni, meglévő építményt átalakítani, bővíteni, továbbá elbontani, illetőleg más, építésügyi hatósági engedélyhez nem kötött értéknövelő változtatást végrehajtani nem szabad. A változtatási tilalom elrendelése tehát komoly beavatkozás a tulajdonos rendelkezési jogába, célja az építési szabályozások meghatározó átalakítása előtt egy adott terület megóvása attól, hogy azon visszafordíthatatlan beavatkozások történjenek.
- [27] A határozat értelmében az Alkotmánybíróság azt vizsgálhatja, hogy a szabályozás megalkotásánál nem eleve indokolatlan-e a közérdekre hivatkozás, az az érintett terület beépítésének mint helyi közügynek a kielégítéséhez kapcsolódik-e, mely kapcsán a változtatási tilalom elrendelése nem tekinthető kényszerítő ok nélküli intézkedésnek, tekintettel arra, hogy annak célja a visszafordíthatatlan változások, a terület olyan módon történő beépítésének megelőzése, amely elviekben akár ellentétes is lehetne a megalkotandó építési szabályzattal. A határozat hivatkozik arra, hogy a korlátozás arányosságát tekintve az építési szabályzat megalkotásának időtartamát jogszabály határozza meg három évben, ez egyben a változtatási tilalom fennállásának időtartama is. Mindemellett a jogszabály rendelkezik arról is, hogy a három év elteltével a tilalom külön rendelkezés nélkül megszűnik [Étv. 21. § (2) bekezdés].

- [28] A jelen esetben is megállapítható, hogy a támadott rendelet értelmében a helyi építési szabályzat hatálybalépésének napján hatályát veszti a tilalom. A határozat értelmében a változtatási tilalom önmagában nem akadályozza az érintett területek értékesítésének, nem szünteti meg teljes mértékben a tulajdonosnak a dologhoz fűződő jogosítványait, ugyanis hosszú távon nem akadályozza a terület hasznosítását, éppen ellenkezőleg, annak beépítését célozza a kidolgozandó szabályozási terv.
- [29] Az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi kérdés fennállásával kapcsolatban az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a panasz nem igazolja, hogy a Rendelet az indítványozó által gyakorolt gazdasági, vállalkozási tevékenységét (Alaptörvény XII. cikk), szerzett jogait érinti, az indítvány szerint az indítványozó építési engedéllyel még nem rendelkezett, konkrét építési jogosultsága nem volt.
- [30] 3.2. A 3232/2016. (XI. 18.) AB határozat értelmében a diszkrimináció tilalmának a sérelme körében az vizsgálható, hogy az adott szabályozási koncepción belül eltérő szabályozás vonatkozik-e az indítványozóra, és ha igen, ez alkotmányosan indokolható-e. A jelen esetben az indítványban foglalt érvek alapján nincs kellő következtetési alap annak megállapítására, hogy a rendelet különbséget tesz az indítványozó, illetve más személyek tulajdonában álló ingatlanok között, mindegyiket egyaránt érinti a korlátozás, az indítványozó hozzájuk képest nem kerül hátrányosabb helyzetbe. A Rendelet hatálya a település körülhatárolható településrészére, ezen belül e településrész valamennyi ingatlanára kiterjed. Az a körülmény, hogy a változtatási tilalom elrendelésére az indítványozó tervezett építkezése adhatott okot, és a Rendelet hatálya alá eső területen aktuálisan kizárólag az indítványozó szándékozik ingatlanfejlesztési tevékenységet végezni, nem vet fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést.
- [31] 3.3. A jogorvoslathoz való jog sérelmével kapcsolatban az Alkotmánybíróság, figyelemmel gyakorlatára, a jelen ügyben is megállapította, hogy nincs alkotmányos kapcsolat az indítvány által támadott szabályozás és a jogorvoslathoz való alapjog alkotmányos védelmi köre között. A támadott jogi norma jogszabály, amelyekkel szemben nincs rendes jogorvoslatra lehetőség, csak alkotmányos jogorvoslatra. Az indítvány által felhívott alkotmánybírói döntések nem tekinthetők analógnak a jelen esettel. Nem arról van szó, hogy jogszabályi formába bújtatott egyedi határozat/döntés került volna az indítványozóval szemben meghozatalra. Nem normatív határozat, hanem jogszabály került megalkotásra. A Rendelet általánosan kötelező, a jogszabály címetjeire egyaránt vonatkozó rendelkezéseket tartalmaz; tehát nem egy címzettre vonatkozó és nem egyedi rendelkezést foglal magába. A Rendelet településrészre, telektömbre, és nem csupán egyetlen ingatlanra rendelte el a változtatási tilalmat. Hasonlóan foglalt állást az Alkotmánybíróság a 8/2021. (III. 2.) AB határozatban (Indokolás [119]–[123]).
- [32] 4. Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a konkrét ügyben az alkotmányjogi panasz nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely az indítvány befogadását és érdemi vizsgálatát indokolná. Ezért az Alkotmánybíróság a panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Handó Tünde s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Márki Zoltán s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírószámi ügyszám: IV/837/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3398/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 271. § (2) bekezdés *i*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és a konkrét ügyben való alkalmazásának kizárására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Pozsonyi Anikó ügyvéd) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 271. § (2) bekezdés *i*) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és a konkrétügyben való alkalmazásának kizárását kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben megállapított tényállás szerint az indítványozó körülbelül 25 éve tart állatokat ingatlanának hátsó részén, amellyel határos ingatlanba 2016-ban új tulajdonos költözött. Az új tulajdonost zavarta az indítványozó kakasainak éjszakai kukorékolása, és egyéb állatainak rikácsolása, ezért az indítványozóval szemben a jegyzőnél birtokvédelmi eljárást kezdeményezett. A jegyző a birtokvédelem iránti kérelmet elutasította. Határozata indokolása szerint a település önkormányzati rendelete nem tiltja haszonállatok tartását, az állatok természetes viselkedéséhez szükséges körülmények biztosítottak, az indítványozó évtizedek óta tart állatokat, az állatok által kiadott hangok pedig nem haladják meg a mindennapi életvitelhez tartozó általános mértékű zavarás körét. A szomszéd a jegyző határozatának megváltoztatása iránt pert indított az indítványozó ellen, és többször módosított keresetében arra kérte kötelezni az indítványozót, hogy kakasait éjszakára ólban helyezze el. Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. A bíróság nem vitatott tényként állapította meg, hogy az indítványozó már a felperes szomszédba költözésekor is tartott állatokat, ezért a felperes tudta, vagy tudnia kellett arról, hogy olyan környezetbe költözött, ahol a szomszédos ingatlanban kakasokat is tartanak, a felperes tehát már meglévő birtokállapotot kívánt megváltoztatni. A bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a kakasok által okozott zavarást a felperesnek tűrnie kell, a 25 éve fennálló birtokállapottal szemben jogvédelem nem illeti meg, a körülmények a felperes beköltözése után lényegesen nem változtak meg. Jelentőséget tulajdonított a bíróság továbbá annak is, hogy a per során nem merült fel arra vonatkozó adat, hogy az alperes az éjszakai órákban hergelte volna a kakasokat, ezáltal a felperes szükségtelen zavarását okozta volna, a felperes pedig nem bizonyította, hogy a kakasok éjszakai bezárása mennyiben csökkentené a zavarást.
- [3] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és kötelezte az alperes indítványozót arra, hogy az általa tartott kakasokat este 23 óra és reggel 6 óra között ólban helyezze el. A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság nem tévedett akkor, amikor a helyesen megállapított tényállás alapján azt állapította meg, hogy a felperes kereseti kérelme a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:5. §-a és 5:7. §-a alapján nem alapos. Tévedett ugyanakkor az elsőfokú bíróság, amikor nem vette figyelembe a birtokper és a szomszédjogi szabályok sajátosságait, és nem vizsgálta, hogy a szomszédjogi szabályok értelmében megalapozott-e a kereseti kérelem, holott a felperes keresetét a Ptk. 5:21. §-ra és az 5:23. §-ra is alapozta. E körben a másodfokú bíróság szerint nem önmagában a zavarás ténye, hanem annak esetlegesen szükségtelen mértéke bír jogi jelentőséggel, és az eset összes körülmény mérlegelése alapján kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy a zavarás olyan mértékű-e amelyet a sérelmet szenvedett fél még tűrni tartozik, vagy pedig mint szükségtelen zavarás, birtokvédelmi igényt alapoz meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az alperesnek joga van baromfik tartására, de az éjjel is szabadon tartott kakasok rendszeres éjszakai, huzamosabb ideig tartó hangos kukorékolása olyan mértékű zajhatás okozta

zavarásnak minősül, amelyet a felperes nem köteles eltérni akkor, amikor mindennemű beruházás, alperesi érdeksérelem nélkül a kakasok éjszakára a már meglévő ólakban történő elhelyezésével a zavarás csökkenthető lenne az általános logika szabályai szerint is.

- [4] A jogerős ítélet ellen az indítványozó a régi Pp. 271. § (3) bekezdés a) pontjára alapított felülvizsgálati kérelmet nyújtott be. A Kúria Pfv.I.21.599/2019/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet hivatalból elutasította. A Kúria rögzítette, hogy a felperes a pert a jegyző birtokvédelmi eljárását követően indította meg, a régi Pp. 271. § (2) bekezdés i) pontja értelmében pedig kizárt a felülvizsgálat a birtokvédelmi eljárást követő birtokvédelmi perben hozott ítélet ellen.
- [5] Az indítványozó a felülvizsgálati kérelme elutasítása okaként a Kúria által megjelölt régi Pp. 271. § (2) bekezdés i) pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és a konkrét ügyben való alkalmazásának kizárására irányuló alkotmányjogi panaszában sérelmezte, hogy a másodfokú bíróság ítélete azzal, hogy a felperes javára korlátozta használati, birtoklási és rendelkezési jogát, beavatkozott a magánéletébe, mert az elrendelt korlátozás az otthonát érinti és napi programot ír elő számára. Az indítványozó szerint az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésben biztosított magánélethez való jogának a jogerős ítélet által okozott sérelmét a Kúria a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miatt nem orvosolhatja. Az indítványozó álláspontja szerint a törvénysértő, és az egységes bírói gyakorlattal ellentétes jogerős ítélet az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével is ellentétes, mivel tulajdonjogának korlátozására kényszerítő ok hiányában került sor, a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Tulajdoni sérelmére állítása szerint a támadott rendelkezés miatt nem vehetett igénybe hatékony jogorvoslatot. Az indítványozó kifejtette, hogy semmilyen különbség nincs a „peres eljárás lefolytatása között” a szerint, hogy az a régi Pp. 271. § (2) bekezdés i) pontja vagy a régi Pp. 271. § (3) bekezdés a) pontja alapján indult-e, mivel mindkét perben a Ptk. 5:7. § (2) bekezdés alapján jár el a bíróság. A kétféle perben ezért megítélése szerint egymással összehasonlítható és azonos helyzetben vannak a jogalanyok, a birtokvédelmi eljárást követő birtokvédelmi perben hozott ítélet elleni felülvizsgálatot kizáró régi Pp. 271. § (2) bekezdés i) pontja alkotmányos indok nélkül tesz mégis különbséget közöttük azok hátrányára, akiknek perét birtokvédelmi eljárás előzte meg. A támadott rendelkezés ezért az indítványozó álláspontja szerint sérti a törvény előtt egyenlőséget, diszkriminatív, így ellentétes a XV. cikk (1) és (2) bekezdésével is. Az indítványozó hivatkozott az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmére is. Állította, hogy a támadott jogszabályi rendelkezés általi megkülönböztetés miatt ügyében csak formálisan valósulhatott meg a szerinte a tisztességes eljáráshoz való jog részének tekintendő hatékony jogorvoslathoz való jog, mivel a régi Pp. támadott rendelkezése minden észszerű ok nélkül kizárta a perben hozott jogerős ítélet elleni felülvizsgálatot.
- [6] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [7] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése értelmében az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen tartalmazza az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontokba foglaltakat. A határozott kérelemre vonatkozó követelmény szoros összefüggésben áll az Abtv. 52. § (2) bekezdésével, amely szerint az Alkotmánybíróság vizsgálata az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik. Az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának ezért többek között az is előfeltétele, hogy az indítványozó bemutassa Alaptörvényben biztosított jogának szerinte fennálló sérelmét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], valamint indokolja, hogy a sérelmezett bírói döntés álláspontja szerint miért ellentétes az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Ezeknek a törvényi feltételeknek akkor felel meg az indítvány, ha alkotmányjogilag értékelhető érvekkel, indokokkal mutatja be az Alaptörvényben biztosított jog tartalma és a támadott jogszabályi rendelkezés közötti ellentétet, alkotmányossági összefüggést. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem ezen követelményeinek hiánypótlásra történő felhívás ellenére sem felel meg. Az indítványozó nem vette figyelembe a megsérteni állított alaptörvényi rendelkezések alkotmányos tartalmát, nem abból kiindulva állította a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét, állításait érvekkel nem támasztotta alá. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint „[i]ndokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot az alkotmányossági vizsgálat lefolytatására.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]} Az indítvány egyes elemei tekintetében e megállapításon túl az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.

- [8] Az indítványozó a jogerős másodfokú ítéletre vonatkozóan állította magánélethez és tulajdonhoz való jogának sérelmét, ezt a bírói döntést azonban nem támadta alkotmányjogi panasszal. Az indítványozónak azon kijelentése, hogy a jogerős ítélet elleni felülvizsgálatot kizáró régi Pp. 271. § (2) bekezdés *i)* pontja hiányában a felülvizsgálati eljárásban hatékony jogorvoslathoz jutott volna, olyan feltételezés, amelynek realitását, megalapozottságát az indítvány semmivel nem támasztotta.
- [9] Az indítványozó szerint jogorvoslathoz való joga a tisztességes eljáráshoz való jogból következik, állítása szerint a felülvizsgálatot kizáró rendelkezés miatt sérült bírósághoz fordulást biztosító joga is. Az állított sérelemmel kapcsolatban az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy az indítványozó által megsérteni állított XXVIII. cikk (1) bekezdése a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot, ennek egyik részjogosítványaként pedig a bírósághoz fordulás jogát biztosítja. Ez utóbbi alapjog alkotmányos tartalmának lényege az államnak az a kötelezettsége, hogy a jogok és kötelezettségek elbírálására bírói utat biztosítson, legyen lehetősége tehát az érintetteknek bírósághoz fordulni, a bíróság pedig – ha annak feltételei fennállnak – érdemben bírálja el az ügyet. Az indítványozó alkotmányjogi panaszát a régi Pp. felülvizsgálatra vonatkozó szabályát sérelmezve nyújtotta be, a felülvizsgálati eljárás szakaszáig a polgári per első-, illetve másodfokon is folyamatban volt, a jogvitát a másodfokú bíróság a per érdemében hozott határozatával zárta le. A támadott rendelkezés a rendkívüli jogorvoslat lehetőségét, nem a bírósághoz fordulás jogát zárja ki, a bírósághoz fordulás joga és a támadott jogszabályi rendelkezés között nincs összefüggés.
- [10] Az indítványozó jogorvoslathoz való jogának sérelmére is hivatkozott. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése értelmében mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti. Az Alaptörvény ugyanakkor nem tartalmaz rendelkezést a jogorvoslati rendszer felépítésére vonatkozóan, mint ahogy nem következik az Alaptörvényből az sem, hogy többfokú jogorvoslatot biztosító fórumrendszert kell kialakítani {lásd pl. 6/2020. (III. 3.) AB határozat, Indokolás [107]}. Az Alkotmánybíróság értelmezése szerint a jogorvoslathoz való jog a rendes – még nem jogerős határozatokkal szemben igénybe vehető – jogorvoslatokra vonatkozik, „[t]árgyát tekintve a bírói, illetőleg hatósági döntésekre terjed ki, tartalma szerint az érdemi határozatok tekintetében a más szervhez vagy magasabb fórumhoz fordulás lehetőségét jelenti [...]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján a felülvizsgálat – mint rendkívüli jogorvoslat – az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt rendelkezéssel nem hozható összefüggésbe.” {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, Indokolás [24]; hasonlóan pl. 3233/2016. (XI. 18.) AB végzés, Indokolás [16]; 3202/2020. (VI. 11.) AB végzés, Indokolás [30]; 3221/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [40]} A jogorvoslathoz való jog és a felülvizsgálat közötti tartalmi összefüggés hiánya azt jelenti, hogy senkinek nincs alanyi joga arra, hogy a felülvizsgálatot mint jogorvoslatot számára a jogalkotó biztosítsa, ezért a jogorvoslathoz való jog sérelmét „a felülvizsgálati eljárás elmaradása, a felülvizsgálati kérelem nem érdemben történő elutasítása – az érdemi összefüggés hiánya miatt – nem alapozza meg” {3202/2020. (VI. 11.) AB végzés, Indokolás [32]}. „Az Alkotmánybíróság tehát változatlanul fenntartja az álláspontját, miszerint a felülvizsgálat mint rendkívüli jogorvoslat szabályozása során a törvényhozás meghatározhatja a felülvizsgálat alá eső jogerős döntések körét.” {3019/2014. (II. 11.) AB végzés, Indokolás [27]; hasonlóan pl. 3230/2017. (X. 3.) AB végzés, Indokolás [16]; 3202/2020. (VI. 11.) AB végzés, Indokolás [33]; 3221/2020. (VI. 19.) AB végzés, Indokolás [41]}
- [11] Az indítványozó jogorvoslathoz való jogának sérelmét az Alaptörvény XV. cikk (1) és (2) bekezdésével összefüggésben is állította. Az indítványozó szerint a felülvizsgálatot kizáró rendelkezés hátrányosan különbözteti meg azokhoz képest, akiknek birtokperét nem előzte meg jegyzői eljárás. Az Alkotmánybíróság csupán utal arra, hogy gyakorlata szerint a megkülönböztetés alaptörvény-ellenessége csak a szabályozás szempontjából összehasonlítható helyzetben lévő jogalanyok esetében merülhet fel {lásd pl. 42/2012. (XII. 20.) AB határozat, Indokolás [28]; 30/2017. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [50]}. Az indítványozó azonban csupán állította, de nem támasztotta alá, hogy a (bármely) birtokperben részt vevő felek homogén csoportba tartoznak. Az Alkotmánybíróság megítélése szerint ugyanakkor a Ptk.-nak a birtokvédelem többféle eszközét szabályozó rendelkezéseiből, a különböző típusú birtokperes eltérő perrendi szabályaiból az indítványozói kijelentés egyértelműen nem következik. Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az Alaptörvény XV. cikk (2) bekezdése a jogalanyoknak meghatározott, többnyire megváltoztathatatlan tulajdonságán, vagy egyéb helyzetén alapuló megkülönböztetését tiltja, a régi Pp. 271. § (2) bekezdés *i)* pontja a felülvizsgálat lehetséges tárgyára, a felülvizsgálattal támadható határozatok körére vonatkozik.

- [12] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdésére tekintettel tanácsban eljárva – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.
- [13] Az indítványozó az Abtv. 61. § (1) bekezdésére hivatkozással feltételes kérelmet terjesztett elő a kifogásolt döntés végrehajtására vonatkozóan arra az esetre, ha az elsőfokú bíróság nem függesztené fel a végrehajtást. Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel e kérelem tárgyában nem kellett döntenie, megjegyzi ugyanakkor az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszának nem volt tárgya bírósági döntés.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/910/2020.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3399/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítéltábla Pkf.III.25.530/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A személyesen eljáró indítványozó az Alkotmánybírósról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyben a Tatabányai Törvényszék 4.P.20.643/2016/73. számú végzése és a Győri Ítéltábla Pkf.III.25.530/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben megállapított tényállás szerint az indítványozó az 1980-as években kórházi beavatkozások során kapott rossz minőségű vérkészítmények miatt Hepatitis C vírus-fertőzött lett, emiatt 2002-ben kártérítés iránt kereset nyújtott be a Magyar Állammal szemben, amelyet jogi képviselője mulasztása következtében, a követelés elévülése miatt elutasított a bíróság. Az indítványozó 2015. november 11-én volt jogi képviselője, továbbá az előzményi perben első,- és másodfokon eljáró bíróságok – Budapest Környéki Törvényszék, Fővárosi Ítéltábla – ellen keresetet nyújtott be a Budapest Környéki Törvényszékhez, melyben az alperesek által okozott 4 800 000 Ft vagyoni és 4 500 000 Ft nemvagyoni kárának, valamint személyiségi jogainak megsértéséből adódóan további 2 000 000 forintnak a megfizetésére irányuló igényt terjesztett elő. A hatáskörrel és illetékeséggel rendelkező bíróság kizárása miatt a Kúria a Tatabányai Törvényszéket (a továbbiakban: elsőfokú bíróság) jelölte ki eljáró bírósággént, ahol az eljárás 13.P.20.155/2016. számon indult meg. Az elsőfokú bíróság az indítványozó keresetlevelét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) 130. § (1) bekezdés *d*) pontja alapján elutasította, de az alperesekkel szemben a peres eljárás az indítványozó fellebbezése, illetve felülvizsgálati kérelme eredményeként folyamatban maradt, és 4.P.20.643/2016. számon folytatódott. Az elsőfokú bíróság a régi Pp. 130. § (1) bekezdés *j*) pontjára alapított 58. számú végzésével a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította, mert álláspontja szerint a felperes többszöri felhívás ellenére sem terjesztett elő a régi Pp. rendelkezéseinek megfelelő határozott, pontos kereseti kérelmet.
- [3] A másodfokon eljáró Győri Ítéltábla Pkf.III.25.916/2018/6. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzésének a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító rendelkezését helybenhagyta, és kiemelte, hogy egységes a bírói gyakorlat abban, hogy a keresetlevél hiányai miatt a keresetlevél elutasítására csak akkor van lehetőség, ha a hiányosságok miatt az érdemi elbírálásra nem alkalmas. Az érvényesített igények tekintetében egymásnak ellentmondó nyilatkozatokra tekintettel a másodfokú bíróság szerint is indokolt volt az indítványozó hiánypótlásra történő felhívása, és miután a megadott határidőben a megjelölt hiányokat a hiánypótlás elmulasztásának jogkövetkezményeire figyelmeztetés ellenére az indítványozó nem pótolta, helyesen döntött az elsőfokú bíróság a keresetlevél elutasításáról is.
- [4] Az indítványozó a másodfokú végzés kézbesítését követő hatodik napon újból keresetlevelet nyújtott be az elsőfokú bíróságon, ebben volt jogi képviselőjét, a Budapest Környéki Törvényszéket és a Fővárosi Ítéltáblát a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 349. § (1) bekezdése és 355. § (1) bekezdése alapján kártérítés jogcímén 20 000 000 Ft megfizetésére egyetemleges kérte kötelezni. Az indítványozó az elsőfokú bíróság felhívására úgy nyilatkozott, hogy keresetlevele ismételt benyújtását úgy kell tekinteni, hogy idézés kibocsátása nélkül elutasított keresetlevele jogi hatályai fennmaradtak. Az elsőfokú bíróság a határidőben ismételten benyújtott keresetlevél vizsgálata alapján arra a következtetésre jutott, hogy az továbbra sem felel a régi Pp. 121. § (1) bekezdés *c*) pontjának, mert az indítványozó továbbra sem terjesztett elő világos tényállást, nem jelölte meg az egyes alperesek jogellenes magatartását, továbbá azt, hogy melyik eljárásban milyen sérelmet szenvedett, ezért 4.P.20.643/2016/73. számú végzésével megállapította, hogy az ismételten előterjesztett

keresetlevél nem tartotta fenn a keresetlevél benyújtásához fűződő jogi hatályokat. Végzése indokolásában hivatkozott a KGD.2019.63. számon közzétett határozatra, amely szerint amennyiben az ismételten előterjesztett keresetlevél a régi Pp. 132. § (1) bekezdése alapján nem alkalmas a keresetlevél benyújtásához fűződő jogi hatályok fenntartására, a bíróságnak az ismételten benyújtott keresetlevről nem kell rendelkeznie.

- [5] Fellebbezésében az indítványozó a végzés megváltoztatását úgy kérte, hogy a másodfokú bíróság rendelje el a keresetlevél áttételét a Fővárosi Törvényszékhez, mert álláspontja szerint illetékes bíróságként kizárólag ez a bíróság lenne jogosult annak eldöntésére, hogy a keresetlevél beadásának jogi hatályai fennmaradtak-e. A Győri Ítéletábrla Pkf.III.25.530/2019/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését akként változtatta meg, hogy mellőzte az annak megállapítására vonatkozó rendelkezést, miszerint az ismételten előterjesztett keresetlevél nem tartotta fenn a keresetlevél benyújtásához fűződő jogi hatályokat, ehelyett a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasította. A másodfokú bíróság rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság által hivatkozott eseti döntés a Kúriának a közigazgatási ügyekben kialakított gyakorlatát tükrözi, ezzel szemben polgári ügyekben a Kúria gyakorlata az, hogy amennyiben a régi Pp. 132. § (1) bekezdésére hivatkozással ismételten benyújtott keresetlevél hiányos, tehát nem szabályszerű, a bíróságnak a keresetlevél idézés kibocsátása nélkül történő elutasításáról kell döntenie, nem pedig annak megállapításáról, hogy az ismételten benyújtott keresetlevél nem tartotta fenn a keresetlevél benyújtásához fűződő jogi hatályokat (BDT2019. 4071.). A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a fellebbezés a döntés érdemét nem érintette, csupán azt sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság illetékessége hiányában nem is határozhatott volna. A másodfokú bíróság emlékeztetett arra, hogy az elsőfokú bíróságot a Kúria jelölte ki a peres eljárás lefolytatására, a Kúria végzése pedig mind az első-, mind a másodfokú bíróságot köti, ezért érdemben nem volt vizsgálható a felperesnek a bíróság illetékességére vonatkozó érvelése.
- [6] 2. Az indítványozó az ismételten előterjesztett keresetlevél tárgyában hozott első-, és másodfokú végzés ellen benyújtott, majd az Alkotmánybíróság főtítkárának hiánypótlásra történő felhívására és tájékoztatása alapján kiegészített alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmére hivatkozott. Állítása szerint a bíróságok a régi Pp. 130. § (1) bekezdés j) pontja alaptörvény-ellenesen megszorító értelmezésével megsértették hatékony bírói jogvédelemhez való jogát, mert keresetlevele elutasítása miatt keresetét érdemben nem bírálták el. A sérelmezett jogértelmezés elmentés a jogszabályi rendelkezés alkalmazására vonatkozóan kialakult bírói gyakorlattal is, az indítványozó szerint ugyanis hiányos tartalma alapján is elbírálható lett volna igénye. Törvényes bíróhoz való joga sérelmét a Kúriának az eljáró bíróság kijelölése tárgyában hozott végzéséből levezetve állította, hogy a Budapest Környéki Törvényszék kizárása miatt a Fővárosi Ítéletábrla illetékességi területéhez tartozó törvényszéket kellett volna kijelölnie a Kúriának, a Fővárosi Ítéletábrla előtt pedig nem volt még folyamatban eljárás, ezért annak kizárására nem is kerülhetett volna sor.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint a kijelölt Tatabányai Törvényszék tehát nem volt illetékes ügyében eljárni, illetékesség hiányában történő eljárásával pedig megsértette a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 8. § (1)–(2) bekezdéseit. A másodfokon eljáró Győri Ítéletábrla az indítványozó szerint azzal okozta törvényes bíróhoz való jogának sérelmét, hogy az eljárás során „több alkalommal szándékosan nem észlelte” az elsőfokú bíróság illetékességének hiányát, és „nem tért ki” arra, milyen okból vélelmezi annak illetékességét. Az indítványozó szerint a másodfokú bíróságnak a régi Pp. 252. § (2) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül kellett volna helyeznie a nem törvény által rendelt bíró által hozott elsőfokú végzést. Az indítványozó szerint törvényes bíróhoz való jogának sérelme következtében pártatlan bírósághoz való joga is sérült, megítélése szerint illetékesség hiányában csak azért jártak el a bíróságok, hogy az egyik félnek kedvezzenek, a másiknak meg hátrányt okozzanak. Az eljáró bíróság kijelölésével kapcsolatos, illetve a kijelölt bíróságra vonatkozó további aggályként hivatkozott a kijelölés, illetve kizárás tárgyában döntő egyes bírók szerinte fennálló érdekelttségére, sérelmezve kizárási kérelmeinek elutasítását.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [9] Az Abtv. 27. § (1) bekezdés szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már

kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. E rendelkezésre figyelemmel az indítványozó a támadott másodfokú végzéssel szemben élhetett alkotmányjogi panasszal, az Alkotmánybíróság pedig e végzésre vonatkozóan vizsgálhatta a befogadhatóság feltételeinek fennállását.

- [10] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy az Alaptörvény védelme legfőbb szerveként az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva kizárólag a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja, hatáskör hiányában nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó bizonyítékértékelési, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}. Az Alkotmánybíróság alkotmányjogi, alkotmányossági, és nem törvényességi kérdésekben dönt. Az Alkotmánybíróság rámutat arra is, hogy az alkotmányjogi panasz „nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]; 3341/2020. (VIII. 5.) AB végzés, Indokolás [21]}. Kiemeli továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a jogszabályok értelmezése és alkalmazása a bíróságok feladata, „az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Önmagukban tehát a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasz előterjesztésére.” {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [28]}
- [11] Az Abtv. 52. § (4) bekezdése értelmében az alkotmánybírósági eljárás feltételeinek fennállását az indítványozónak kell igazolnia. Az Abtv. 52. § (1) bekezdés szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban foglaltakat. A határozott kérelemre vonatkozó követelmény szoros összefüggésben áll az Abtv. 52. § (2) bekezdésével, amely szerint az Alkotmánybíróság vizsgálata az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik. Az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának ezért többek között az is előfeltétele, hogy az indítványozó bemutassa Alaptörvényben biztosított jogának szerinte fennálló sérelmét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], valamint indokolja, hogy a sérelmezett bírói döntés szerinte miért ellentétes az Alaptörvény megsérteni vélt rendelkezésével [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont]. Ezeknek a törvényi feltételeknek akkor felel meg az indítvány, ha alkotmányjogilag értékelhető érvekkel, indokokkal mutatja be az Alaptörvényben biztosított jog tartalma és a támadott bírói döntés közötti ellentétet, alkotmányossági összefüggést. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány a határozott kérelem ezen követelményeinek az alábbiak szerint nem felel meg.
- [12] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított jogai sérelmére a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog tartalmát jelentő több részjogosítvány vonatkozásában is hivatkozott. Törvényes bíróhoz, pártatlan bírósághoz, indokolt bírói döntéshez, illetve hatékony bírói jogvédelemhez való alkotmányos joga sérelmét ugyanakkor csupán állította, és csak törvényességi, szakjogi érveket, kifogásokat hozott fel a támadott bírói döntéssel szemben, így az indítvány nélkülözi azt az alkotmányos tartalmat, azokat az alkotmányos összefüggéseket, amelyek az Alkotmánybíróság érdemi vizsgálatának alapjául szolgálhatnak. Törvényes bíróhoz való jogának sérelmét az indítványozó az eljáró bíróságok illetékességének szerinte fennálló hiányára vezette vissza, végső soron a Kúria kijelölés tárgyában hozott végzését sérelmezte, de a bíróságoknak a régi Pp. illetékességi, kijelölési szabályaira vonatkozó értelmezése és a törvényes bíróhoz való jog alkotmányos tartalma közötti összefüggést nem mutatott be, a törvényt sértőnek minősített értelmezés alaptörvény-ellenességét nem indokolta.
- [13] A határozott kérelem megjelölt feltételeinek hasonló okokból nem felel meg a pártatlan bírósághoz való jog sérelmét állító indítványi elem sem, azzal a kiegészítéssel, hogy az indítványozó ezen alapjogi sérelmét nem is a bíróságok jogértelmezését kifogásolva, hanem egy feltételezésre alapítva állította. Törvényes bíróhoz való jogának sérelmével összefüggésben az indítványozó indokolt bírói döntéshez való jogának sérelmére is hivatkozott, azt állítva, hogy a másodfokú bíróság „nem tért ki” arra, hogy milyen okból vélelmezi az elsőfokú bíróság illetékességét. Az indítvány ezen eleme – további részletezés, kifejtés, érvelés, magyarázat nélkül – szintén csupán egy állítást tartalmaz, amely ellentétben is áll a támadott végzéssel, amelynek indokolásában a másodfokú bíróság az eljáró bíróság kijelölésére hivatkozással fejté ki az illetékességre vonatkozó álláspontját. Az Alkotmánybíróság szerint a hatékony bírói jogvédelemhez való jog sérelmét állító panaszem sem felel meg a határozott kérelem fenti követelményeinek, mert alkotmányos tartalmat csupán kijelentés, állítás formájában tartalmaz, indokolásként pedig törvényességi, jogértelmezési, jogalkalmazási szempontokat jelöl meg. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság

Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség. Az Alaptörvény egyes rendelkezéseinek pusztá felsorolása ugyanis nem ad kellő alapot alkotmányossági vizsgálat lefolytatására.” {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}

- [14] 4. Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz nem felel meg a befogadhatóság feltételeinek, ezért azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdésére tekintettel tanácsban eljárva – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontja, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h)* pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/526/2020.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3400/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Pkf. 51.529/2020/9. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (Hollósi Ügyvédi Iroda) eljáró indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján nyújtott be alkotmányjogi panaszt, amelyben Budapest Környéki Törvényszék mint másodfokú bíróság 1.Pkf. 51.529/2020/9. számú végzése és a Dunakeszi Járásbíróság 9.P.20.378/2020/23. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló polgári perben megállapított tényállás szerint az indítványozó házasság felbontása és járulékai iránt fordult keresettel a bírósághoz azt követően, hogy a házasság megromlása miatt felesége közös kiskorú gyermekeikkel saját ingatlanába költözött. A keresetlevéllel egyidejűleg előterjesztett ideiglenes intézkedés iránti kérelmében kizárólagos szülői felügyelet gyakorlására történő feljogosítása, valamint a kapcsolattartás szabályozása tárgyában kért döntést. Az alperes viszontkeresetével egyidejűleg szintén ideiglenes intézkedés iránti kérelmet nyújtott be a közös gyermekek feletti kizárólagos szülői felügyeleti jog gyakorlására történő feljogosítása, és a kapcsolattartás szabályozása érdekében.
- [3] 3. A Dunakeszi Járásbíróság 9.P.20.378/2020/23. számú végzésében ideiglenes intézkedéssel az alperes anya lakóhelyét jelölte ki a házasságból született gyermekek tartózkodási helyeként, szabályozta a felperes apa gyermekekkel való folyamatos és időszakos kapcsolattartását, hivatalból döntött továbbá a kapcsolattartás pótlása és a kapcsolattartás akadályának közlése tekintetében. Az elsőfokú bíróság azzal indokolta döntését, hogy ideiglenes intézkedés iránti kérelmében egyik fél sem adott elő olyan körülményt, amely valamelyik szülő szülői felügyeleti jogának teljes megvonását indokolná. A bíróság szerint azonban az a tény, hogy a peres felek a kapcsolattartással kapcsolatos kérdésekben nem tudtak megegyezni, azonnali intézkedésként szükségessé tette a gyermekek lakóhelyének életkorukra is tekintettel történő kijelölését, ezáltal az apa szülői felügyeleti jogának korlátozását, amelynek következtében a különélő szülő nevelési, gondozási tevékenységet nem gyakorolhat a gyermekek felett. Az elsőfokú bíróság az apának a gyermekekkel való folyamatos kapcsolattartásáról az alperes, időszakos kapcsolattartásáról az apa másodlagos kérelmének megfelelően rendelkezett. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Budapest Környéki Törvényszék 1.Pkf.51.529/2020/9. számú végzésével az elsőfokú végzés fellebbezett részét helyben hagyta. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a gyermekek mindenképp felett álló érdekének szem előtt tartásával, a rendelkezésre álló adatok alapján, a megfelelő jogszabályi rendelkezések alkalmazásával, helyesen döntött. Kiemelte, hogy az elsőfokú bíróság a felek között fennálló konfliktusos helyzetet a gyermekek érdekében csupán átmenetileg rendezte, és nem foglalt állást abban a kérdésben, hogy melyik szülő tudja a gyermekekkel kapcsolatos nevelési, gondozási feladatokat jobban ellátni. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság csak a teljes körű, részletes bizonyítási eljárás lefolytatását követően lesz abban a helyzetben, hogy a szülői felügyelet gyakorlásáról ítéleti döntést hozzon.
- [4] 4. Az indítványozó az ideiglenes intézkedés tárgyában hozott első-, és másodfokú végzések ellen benyújtott alkotmányjogi panaszában a végzések megsemmisítését, továbbá az eljáró bíróságok számára az alkotmányosan lefolytatandó eljárás meghatározását kérte. Sérelmezte, hogy elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hibás és valótlan, ennek okaként arra hivatkozott, hogy a bíróság a különélő szülők szülői felügyeleti jogának gyakorlása kérdésében csak a rendelkezésre álló iratok alapján döntött, nem találkozott a peres felekkel, nem vizsgál-

ta a szülők nevelési alkalmasságát, illetve a gyermekek egészséges szellemi és testi fejlődésének körülményeit. Ellentmondásként értékelte, hogy bár a bíróság megítélése szerint a szülői felügyeleti jog teljes megvonása egyik szülő esetében sem indokolt, a bíróság döntésével őt lényegében mégis megfosztotta gyermekeitől. A bíróságok végzései az indítványozó szerint ellentétesek az Alaptörvény XV. cikk (1) és (3) bekezdésével, mert érdemi indok nélkül, nemi diszkriminációt alkalmazva, őt apaként hátrányosan megkülönböztetve, szexista döntést tartalmaznak.

- [5] A támadott végzések az indítványozó szerint sértik gyermekeinek az Alaptörvény XVI. cikk (1) bekezdésében biztosított jogát, akiket a döntéssel nem csupán kiragadtak megszokott békéjükből, boldogságukból, otthonukból, de annak következményeként apjukat is súlyos mértékben nélkülözniük kell majd. Állította, hogy az elsőfokú bíróság végzése azért sincs tekintettel gyermekei védelemhez és gondoskodáshoz való jogára, mert a bíróság nem folytatta le a lehető legszélesebb körű bizonyítást a döntés meghozatala előtt. A XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelme körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság végzése indokolásában olyan valótlan, alaptalan, a valóságban nem számító érveket sorakoztatott fel (a gyermekek életkora, biztonságérzete, lakóhelyük és a bölcsőde, illetve óvoda közötti távolság), amelyek tényszerűen, logikusan, okszerűen nem támasztják alá a bíróság döntését.
- [6] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [7] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján az alaptörvényellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés *a)* az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti vagy hatáskörét az Alaptörvénybe ütközően korlátozza, és *b)* az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [8] Az indítványozó által támadott elsőfokú végzés az Abtv. 27. § (1) bekezdés *b)* pontjában meghatározott feltételnek nem felel meg, mivel a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 105. § (1) bekezdése szerint a végzés ellen fellebbezésnek van helye, az indítványozó élt is fellebbezési jogával, a jogorvoslattal már nem támadható végzést a másodfokú bíróság hozta meg. Mivel az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében „a bírói döntések közül csak a bírósági eljárást – az ügy érdemében hozott, vagy egyéb határozattal – befejező döntések ellen van helye alkotmányjogi panasznak {lásd például 3131/2017. (V. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [18]; 3386/2018. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [14]}, vagyis „az eljárás folyamán hozott bírósági határozatokkal szemben nincs lehetőség alkotmányjogi panasz benyújtására” {3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [20]}, a továbbiakban azt vizsgálta az Alkotmánybíróság, hogy a másodfokú végzés az Abtv. 27. § (1) bekezdés tárgyi hatálya alá esik-e. Az Abtv. nem határozza meg a bírósági eljárást befejező határozatok körét, ezért az Alkotmánybíróságnak esetenként kell eldöntenie, hogy a támadott bírói döntés alkotmányjogi panasszal támadható-e {3002/2014. (I. 24.) AB végzés, Indokolás [13]; 3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [18]; 3386/2018. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [15]}. „A döntés során [...] a panasz alapjául szolgáló bírósági eljárást szabályozó törvény rendelkezéseit kell alapul venni” {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [10]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [6]; 3386/2018. (XII. 14.) AB végzés, Indokolás [15]}.
- [9] Az indítványozó által támadott, ideiglenes intézkedést elrendelő végzést a bíróság házassági bontóperben, azaz polgári perben hozta, ezért az Alkotmánybíróságnak a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseit kellett figyelembe vennie. A Pp. 340. § értelmében a bíróság polgári perben a törvényben meghatározott esetekben bírósági meghagyással, a per érdemében ítélettel, a per során felmerült minden más kérdésben végzéssel határoz. Végzéseit a bíróság eljárása során, vagy annak befejezése tárgyában hozza meg. Az Alkotmánybíróság korábbi döntéseiben a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: régi Pp.) alapján úgy foglalt állást, hogy „[a] bíróság peres eljárásban hozott végzései közül a bírósági eljárást befejező végzések körébe a Pp. [jelenleg: régi Pp.] szabályai alapján azok sorolhatók, amelyek joghatásaként a még perré nem alakult eljárás, a per, vagy annak valamelyik szakasza lezárul. Az eljárást befejező végzések az eljárás egészére mint folyamatra vannak kihatással, annak befejezését eredményezik.” {3239/2017. (X. 10.) AB végzés, Indokolás [11]; 3349/2017. (XII. 20.) AB végzés, Indokolás [7]}

Az Alkotmánybíróság az időközben, 2018. január 1-jén hatályba lépett Pp. szabályai alapján is érvényesnek tekinti az idézett megállapítást.

- [10] Ezt követően azt vizsgálta az Alkotmánybíróság, hogy a házassági bontóperben a szülői felügyeleti jog gyakorlása, illetve a gyermek és szülő közötti kapcsolattartás kérdésében végzéssel elrendelt ideiglenes intézkedés a polgári peres eljárást, a házassági bontóper befejező határozatnak tekintendő-e. A házassági bontóper mint házassági per [Pp. 453. § (1) bekezdés] a személyi állapotot érintő különleges perek közé tartozik (Pp. 429. §), melynek során a Pp. általános rendelkezéseit a XXXI. és a XXXIII. Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni (Pp. 430. §). A személyi állapotot érintő perek közös szabálya [Pp. 435. § (1) bekezdés] értelmében ezekben a perekben a bíróság – szükség esetén – hivatalból is hozhat ideiglenes intézkedést. A Pp. 457. §-a házassági per szabályai között tartalmaz nem taxatív felsorolást a különösen a gyermek érdekében hozható ideiglenes intézkedés lehetséges tárgyaira vonatkozóan. Ezekben a perekben a bíróság többek között ideiglenes intézkedéssel határozhat a kiskorú gyermek tartása és tartózkodási helyének bármelyik szülőnél vagy harmadik személynél történő kijelölése, a szülői felügyeleti jog gyakorlása, vagy a szülő és gyermek közötti kapcsolattartás kérdésében. Egyebekben az ideiglenes intézkedésre házassági bontóperben is a Pp. általános rendelkezéseit kell alkalmazni. A Pp. 103. § (2) bekezdés szerint az ideiglenes intézkedés olyan magatartásra kötelezést tartalmazhat, amely magatartás követelésére a kérelmező jogosult lenne a perben érvényesített jog alapján.
- [11] A Pp. 105. § (3) bekezdése értelmében az ideiglenes intézkedésről rendelkező végzés addig marad hatályban, amíg azt a bíróság a felek valamelyikének kérelmére hozott végzésével, vagy az ítéletében, vagy az eljárást befejező egyéb határozatában hatályon kívül nem helyezi. Ha a bíróság nem helyezi hatályon kívül az ideiglenes intézkedésről szóló határozatát, az a Pp. 105. § (4) bekezdése értelmében az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedésével hatályát veszti. Az ideiglenes intézkedés hatályát veszti az eljárás megszüntetése és az eljárás szünetelés folytán történő megszűnése esetén is, ennek tényét a Pp. 105. § (5) bekezdése alapján a bíróság megállapítja az eljárást megszüntető vagy az eljárás megszűnését megállapító végzésében. A Pp. 459. § (1) bekezdése alapján a bíróságnak a házasságot felbontó ítéletében – szükség esetén erre irányuló kereseti kérelem hiányában is – határoznia kell a szülői felügyeleti jog gyakorlásának rendezése, a gyermek harmadik személynél történő elhelyezése, a kapcsolattartás, valamint a közös kiskorú gyermek tartása felől. Abban az esetben, ha a felek a házasság felbontását a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:21. § (2)–(3) bekezdése alapján egyező akaratnyilatkozattal kérték, a bíróság a házasság felbontásáról a Pp. 459. § (3) bekezdése értelmében csak azt követően dönthet, ha az ott meghatározott valamennyi kérdésben, így többek között a szülői felügyelet gyakorlása, a különélő szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás kérdésében a felek között egyezség jött létre és azt a bíróság jogerős végzésével jóváhagyta.
- [12] E rendelkezések együttes, egymásra tekintettel történő értelmezéséből az következik, hogy házassági bontóperben a szülői felügyeleti jog gyakorlása, valamint a különélő szülő és a gyermekek közötti kapcsolattartás tárgyában elrendelt ideiglenes intézkedéssel a bíróság egyes járulékos kérdésekben hozott nem végleges döntést. A bíróság az ideiglenes intézkedésről a házassági bontóper során, és nem egy attól elkülönült bírósági eljárásban határozott, a végzéssel elrendelt ideiglenes intézkedés a per folytatására nem volt kihatással, a döntés meghozatalával a házassági bontóper nem fejeződött be.
- [13] 4. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó által támadott másodfokú végzés nem az ügy érdemében hozott vagy a bírósági eljárást befejező egyéb bírói döntés, így az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz tárgya nem lehet, ezért az alkotmányjogi panaszt – a befogadhatóság további feltételeinek vizsgálatát mellőzve – az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdésére tekintettel tanácsban eljárva az Abtv. 27. § (1) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h* pontja alapján visszautasította.
- [14] Az alkotmányjogi panasz visszautasítására tekintettel az Alkotmánybíróságnak nem kellett döntenie az indítványozónak az Abtv. 61. § (1) bekezdése alapján a kifogásolt döntés végrehajtásának felfüggesztése iránt előterjesztett kérelme tárgyában.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/124/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3401/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.20.766/2019/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be, amelyben – a kérelem hiánypótlási felhívásra történt kiegészítése szerint – a Kúria Pfv.IV.20.766/2019/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – az első és a másodfokú döntésre kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdése, II. cikke, III. cikk (1) bekezdése, IV. cikk (1) bekezdése, VI. cikk (1) bekezdése, XV. cikk (1) bekezdése, XVI. cikk (2) bekezdése, XX. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállását a bírósági ítéletek a következőképpen foglalták össze. Az indítványozó volt felesége 2011. március 23-án az indítványozó előzetes tudta és hozzájárulása nélkül magával vitte három gyermeküket a közösen lakott ingatlanból. A bíróság a házasság felbontása iránt indított per során első ízben 2012. március 2-án kelt döntésével szabályozta az indítványozó és gyermekei kapcsolattartását, amely később több alkalommal újraszabályozásra került. A házasságot a bíróság 2014. június 3-án kelt ítéletével bontotta fel, és a gyermekeket az édesanyánál helyezte el. Az indítványozó ezt követően személyiségi jogi pert indított volt felesége ellen, keresetét többek között arra alapította, hogy 1. az alperes a gyermekeket önkényesen elvitte, majd a velük való érintkezést korlátozta, felügyelte; 2. a gyermekek intézményi beírásait, nevelését, gondozását, életpálya meghatározását, orvosi ellátását érintő döntésekből az indítványozót kizárta; 3. a kapcsolattartás során az alperes az indítványozót rendszeresen bezárta az alperesi lakásba; 4. a gyermekek számára az alperes hamis lakcímet létesített; 5. az alperes megakadályozta, hogy a gyermekek »szaksegítségét kapjanak lelki sérelmeikre«; 6. az alperes megtagadta, hogy a közösen felvett kölcsön törlesztőrészeit hozzájáruljon; 7. az alperes nem teljesítette a közjegyző előtt, illetve a közvetítői eljárásban kötött egyezséget.
- [3] Az elsőfokú bíróság a kapcsolattartás akadályozása miatt megállapította a jogsértést, és nem vagyoni kártérítés megfizetését írta elő, egyebekben a keresetet megalapozatlannak találta. A másodfokú bíróság az ítéletet megváltoztatta, és a keresetet teljes egészében elutasította. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta azzal, hogy a „családjogi viták rendezése, [...] a gyermekkel való kapcsolattartás szabályainak a megszegése személyiségvédelmi igényt nem alapoz meg. A kapcsolattartás szabályozása, végrehajtása, illetve a kapcsolattartás szabályai megszegésének szankcionálása a családjogi jogintézményre tartozik, az a személyiségvédelem kereteit meghaladja. [...] Az ezzel ellentétes álláspont elfogadása a jogrendszer megkettőződéséhez vezethetne.” (Kúria Pfv.IV.20.766/2019/5. számú ítélet, Indokolás [31])
- [4] Az indítványozó ezt követően előterjesztett alkotmányjogi panaszában sérelmezi, hogy a Kúria az alapjogok védelmét személyiségi jogi alapon nem látta biztosíthatónak, de azt a jogterületet sem jelölte meg, amely alkalmas lenne a megsértett alapjogok védelmére [Alaptörvény I. cikk (1) és (3) bekezdés]. Az édesanya elvitte a gyermekeket és az indítványozó a hollétükről semmit sem tudott, később is csak az édesanya által önkényesen megszabott keretek között – több alkalommal a beszélgetés ki-, illetve lehallgatása mellett – tarthatott kapcsolatot a gyermekekkel [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés]. Az édesanya mintegy „zsarolta” az indítványozót egy olyan közjegyzői nyilatkozat megtételére, amelyben lemondott arról, hogy a gyermekeivel élhessen, a „szabad akaratának a gyakorlása ezzel ellehetetlenült” (Alaptörvény II. cikk). A családi életébe történt drasztikus beavatkozás nyomán az indítványozó egészsége is megromlott, ami az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdés sérelmét jelenti. A közös tartozások negligálása és különböző fedezetelvonó ügyletek lebonyolítása arra kényszerítette az indítványozót, hogy „egészségét feláldozva, életvitelét drasztikusan korlátozva” egyedül fizesse a hitelt. Mindez lényegében adóstársa „adórabszolgájává” tette az indítványozót [Alaptörvény II. cikk, III. cikk

(1) bekezdés, XX. cikk (1) bekezdés]. Azáltal, hogy a gyermekek számára az indítványozó tudta nélkül választottak óvodát és iskolát, sérült a neveléshez való joga [Alaptörvény XVI. cikk (2) bekezdés]. Végezetül az indítványozót abból a célból, hogy az „egyoldalúan elköltöztetett gyermekeit ne tudja hazavinni” az édesanya a kapcsolattartások során rendszeresen bezárta az azok helyszínéül szolgáló ingatlanba [Alaptörvény IV. cikk (1) bekezdés]. Az eljárás során tapasztalt – az indítvány mellékletében felsorolt és részletezett – „eljárásjogi jogsértések száma és súlya olyan mértékű, hogy azok láttán [...] egyértelműen megfogalmazódik a kétely az eljárás tisztességes és pártatlan voltát érintően” [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdés]. Mivel ezek a jogsértések mindig az indítványozó sérelmére következtek be, és „ismétlődően megfigyelhető volt a fegyveregyenlőség sérelme is”, az Alaptörvény XV. cikk (1) bekezdése is sérült az indítványozó szerint.

- [5] 2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján megvizsgálva a befogadhatóság feltételeit, jelen ügyben a következőket lehetett megállapítani.
- [6] 2.1. Az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben nyújtották be: a rendelkezésre álló elektronikus letöltési igazolás szerint a Kúria Pfv.IV.20.766/2019/5. számú ítéletét 2021. február 8-án vette kézhez az indítványozó jogi képviselője, a panaszt pedig 2021. április 6-án nyújtották be elektronikus formában az elsőfokú bíróságon. A Kúria felülvizsgálati jogkörben hozott ítélete alkotmányjogi panasszal támadható, az indítványozó a rendelkezésre álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, és a folyamatban volt per felpereseként érintettek minősül.
- [7] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Nem tartalmaz azonban Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény I. cikke, ezért ennek megsértésére nem lehet alkotmányjogi panaszt alapítani [lásd például: 3193/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [14]].
- [8] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit egyebekben teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait (az indítványozó szerint a bíróságnak a személyiségi jogi igényt elutasító döntése védelem nélkül hagyta a sérelmet szenvedett alapvető jogokat); c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Kúria Pfv.IV.20.766/2019/5. számú ítélete); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény II. cikk, III. cikk (1) bekezdés, IV. cikk (1) bekezdés, VI. cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) bekezdés, XVI. cikk (2) bekezdés, XX. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírósági ítélet miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kúria ítéletének alaptörvény-ellenességét és semmisítse meg azt az első- és másodfokú döntésekre is kiterjedő hatállyal.
- [9] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [10] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezések tartalmát érintően [lásd például: 3067/2021. (II. 24.) AB határozat, 3214/2020. (VI. 19.) AB határozat és 3046/2019. (III. 14.) AB határozat]. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [11] A második – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasz nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésre vonatkozik. Az indítványozó az eljáró bíróság jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja, és magát a személyiségi jogi perben hozott döntést, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében. Hangsúlyozni kell azonban jelen ügyben is, hogy az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során is az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket

a bizonyítékokat és érveket, a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja az Alkotmánybíróság, hogy a bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e a jogági dogmatika általánosan elfogadott szabályaihoz [a legutóbbi gyakorlatból lásd például: 3427/2020. (XI. 26.) AB végzés, Indokolás [12]].

- [12] A „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíró« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]} Az Alkotmánybíróság nem látott rá indokot vagy lehetőséget, hogy idézett gyakorlatától eltérjen, és megállapította: önmagában az, hogy az indítványozó a lefolytatott eljárást jogsértőnek, a bírósági döntést pedig megalapozatlannak, tévesnek és magára nézve sérelmesnek tartja, nem tekinthető a felhívott alapvető jogokkal [Alaptörvény II. cikk, III. cikk (1) bekezdés, IV. cikk (1) bekezdés, VI. cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1) bekezdés, XVI. cikk (2) bekezdés, XX. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés] összefüggésben értékelhető alkotmányossági kérdésnek. Mindezek alapján megállapítható, hogy az indítványba foglaltak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét sem vetik fel.
- [13] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [14] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjába foglalt törvényi feltételnek, részben pedig nem teljesíti az Abtv. 29. §-ban írt befogadási kritériumokat, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 21.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/945/2021.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3402/2021. (X. 1.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.21.481/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Major Erika ügyvéd) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz. Indítványában a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.21.481/2020/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és annak – a Debreceni Járásbíróság 67.Pk.502.057/2020/5. számú végzésére kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és XVI. cikk (2) bekezdésének a sérelme miatt.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege a rendelkezésre bocsátott bírósági döntésekben írtak szerint a következőképpen foglalható össze. Az édesapa (jelen ügy indítványozója) jogerős ítélet – kapcsolattartásra vonatkozó határozat – alapján jogosult lett volna a 2012-ben született gyermekével való folyamatos kapcsolattartásra 2020. március 28-29-én, április 25-26-án és május 9-10-én, az édesanya a gyermek átadását mégis megtagadta. A bíróság megállapította, hogy a kapcsolattartás meghiúsulása az indítványozóhoz hasonlóan az édesanyának sem volt felróható, ezért az indítványozónak a kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelmét mindhárom időpont vonatkozásában elutasította. Az elsőfokú döntést a másodfokú bíróság mindhárom esetben helyben hagyta (a továbbiakban: alapügy).
- [3] Az indítványozó ezt követően eljárást indított arra hivatkozással, hogy az elmaradt kapcsolattartást pótolni kellett volna, a pótlás azonban szintén elmaradt. Az elsőfokú bíróság elutasító döntésének indokolása szerint, mivel az alapügyben pótlási kötelezettség kifejezett előírására nem került sor, ezért – végrehajtandó határozat híján – kapcsolattartás végrehajtása iránti kérelemnek sincs helye. A másodfokú bíróság a kérelem elutasítása helyett annak visszautasításáról döntött, mert arra a következtetésre jutott, hogy az ügyben ítélt dologról van szó: ugyanazon kapcsolattartási időpontra két végrehajtási kérelmet nem lehet benyújtani, márpedig a bíróság korábban az „ezen időpontra vonatkozó kapcsolattartás elmaradását vizsgálta, így az ítélt dolog” – hangzik a másodfokú végzés indokolása. A bíróság mindemellett azt is megállapította, hogy „az sem róható fel a kötelezettnek, hogy nem pótolták – önkéntes felajánlásra – az elmaradt kapcsolattartást, mert a jogosult a felajánlott lehetőséggel nem élt” (Debreceni Törvényszék 1.Pkf.21.481/2020/3. számú végzése, 2. oldal).
- [4] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Álláspontja szerint alaptörvény-ellenes helyzetet eredményez, hogy a kapcsolattartás végrehajtásának és egyben az elmaradt kapcsolattartás pótlásának elrendelésére csak akkor van mód, ha a kapcsolattartás eredetileg a gondozó szülőnek felróható okból maradt el, mert így például a gyermek betegsége esetében egyáltalán nem lenne helye pótlásnak. A probléma alapvetően a jogszabályra vezethető vissza, ezért az indítványozó indokoltnak tartaná, hogy az Alkotmánybíróság az Abtv. 28. § (1) bekezdésének alkalmazásával áttérjen a norma vizsgálatára. Sérelmezi emellett az indítványozó azt a bírói jogértelmezést is, amely szerint nem lehet külön eljárást indítani az elmaradt kapcsolattartás pótlásának elmaradása miatt. Mindez azt jelenti, hogy „a bíróság döntésével az indítványozónak az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése – és a nevelési jogot garantáló XVI. cikk (2) bekezdése – által biztosított kapcsolattartási jogát korlátozta”.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.

- [6] 2.1. A Debreceni Törvényszék végzését az indítványozó 2021. január 29-én vette kézhez, a panaszt pedig az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben, 2021. március 9-én nyújtották be elektronikus formában az elsőfokú bíróságon. A jogi képviselő a meghatalmazását csatolta. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott végzéssel lezárt eljárásban kérelmező volt – fennáll, és Alaptörvényben biztosított jogok sérelmét állítja.
- [7] Az indítványozó az Abtv. 28. § (1) bekezdése alkalmazását kérve indítványozta egyes jogszabályi rendelkezések [tartalmilag a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bnp.) 22/B. § (4) bekezdésében szabályozott felróhatósági feltétel] vizsgálatára történő hivatalból való áttérést. Azonban „[a]z Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az Abtv. 28. §-ára való hivatkozás nem minősül önálló indítványi elemnek, így nem dönt külön e kérelem befogadása tárgyában” {3079/2020. (III. 18.) AB végzés, Indokolás [10]}.
- [8] Az indítvány a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeit egyebekben teljesíti: a) tartalmazza azt a törvényi rendelkezést, amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására, továbbá azt, amely az indítványozó indítványozói jogosultságát megalapozza (Abtv. 27. §); b) az eljárás megindításának indokait, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét (az indítványozó úgy véli, hogy az elmaradt kapcsolattartás pótlását alaptörvény-sértő módon nem rendelte el a bíróság; c) az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírósági döntést (a Debreceni Törvényszék 1.Pkf.21.481/2020/3. számú végzése); d) az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés, XVI. cikk (2) bekezdés]; e) indokolást arra nézve, hogy a támadott végzés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével, valamint f) kifejezett kérelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a bírói döntés alaptörvény-ellenességét és azt – az elsőfokú bírósági döntésre is kiterjedő hatállyal – semmisítse meg.
- [9] 2.2. Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, bármelyik fennállása megalapozza a panasz befogadhatóságát.
- [10] Az indítványozó panaszában azt sérelmezi, hogy a bíróság nem bírálta el a kapcsolattartás pótlásának elmaradására vonatkozó kérelmét. Az ügy ítélt dolognak minősítése téves, a jogérvényesítés korlátozása által pedig a bíróság megsértette az indítványozónak a gyermekével való kapcsolattartáshoz fűződő jogát.
- [11] Az Abtv. 29. §-ában írt első feltételt illetően az Alkotmánybíróság emlékeztet arra, hogy részletesen kimunkált és következetesen alkalmazott gyakorlata van a szóban forgó alaptörvényi rendelkezéseket – az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdését és XVI. cikk (2) bekezdését – érintően, illetve az Alkotmánybíróság a szülő és a gyermek kapcsolattartáshoz való jogának tartalmát is kidolgozta már [lásd: 3067/2021. (II. 24.) AB határozat]. Jelen alkotmányjogi panasz ehhez képest nem vet fel olyan új, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amely a panasz befogadását és érdemi elbírálását indokolná.
- [12] A második – a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre vonatkozó – feltételt érintően az Alkotmánybíróság a következőkre mutat rá.
- [13] A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 4:182. § (2) bekezdése kimondja, hogy a kapcsolattartásra jogosult különélő szülőnek fel nem róható okból elmaradt kapcsolattartást pótolni kell. A Bnp. 22/B. § (4) bekezdés b) pontja szerint a kapcsolattartásra vonatkozó határozatba foglaltak megszegésének minősül az is, ha a határozatban megállapított határidő alatt felróható okból nem pótolják az elmaradt kapcsolattartást. Ebből következően a pótlás iránt a kapcsolattartásnak a jogosult vétlensége, de a kötelezettnek felróható elmaradása miatt megindítható a Bnp. 22/A–E. §-ai szerinti – a kapcsolattartásra vonatkozó határozat végrehajtása iránti – eljárás.
- [14] Az erre vonatkozó bírósági jogértelmezés érintheti a különélő szülőnek és a gyermeknek az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdéséből és XVI. cikk (1)–(2) bekezdéséből levezetett kapcsolattartáshoz való jogát [lásd: 3067/2021. (II. 24.) AB határozat, Indokolás [17]–[25]]. Alkotmányjogi panasz alapján érdemi vizsgálatnak azonban csak akkor van helye, ha a konkrét ügy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételességét veti fel. Az Alkotmánybíróság ugyanis a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja [erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]]. Vagyis az Alkotmánybíróság a bírói döntések felülvizsgálata során az Alaptörvényben elismert alapjogi követelményrendszer tényleges érvényesülését garantálja, az alapjogi sérelmek orvoslása a feladata, ezért az alkotmányjogi panasz nem irányulhat arra, hogy pusztán jogorvoslati fórumként bírálja felül a támadott döntést. „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak

az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabály-sértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}

- [15] A gyakorlat szerint „bíróági jogértelmezésnek, jogalkalmazásnak közvetlenül kell valamely Alaptörvényben biztosított jog sérelmére vezetnie” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [15]}. Ebből a szempontból az Alkotmánybíróság megítélése szerint jelen ügyben fontos körülmény a támadott bíróági végzésnek az Alkotmánybíróság által felül nem bírálható azon megállapítása, mely szerint „az sem róható fel a kötelezettnek, hogy nem pótolta – önkéntes felajánlásra – az elmaradt kapcsolattartást, mert a jogosult [az indítványozó] a felajánlott lehetőséggel nem élt”. Ez ugyanis azt jelenti, hogy a kapcsolattartás pótlásának a hiánya e konkrét esetben elsődlegesen az indítványozó saját magatartására vezethető vissza. Ezért az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az indítványozó az eljáró bíróság jogértelmezésének és jogalkalmazásának a helytállóságát vitatja – a kérelem törvényességi kérdésre vonatkozik –, anélkül, hogy a konkrét eset körülményei a bírói döntéssel okozott alapjog-sérelem kételyét felvetnék. Önmagában az, hogy az indítványozó az ítélt dolog megállapítását megalapozatlannak, tévesnek tartja, a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyének megalapozására jelen ügyben nem elegendő.
- [16] Összefoglalva: az Alkotmánybíróság nem talált olyan körülményt, amelyet az Alaptörvény felhívott rendelkezéseivel összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, és amely ezért az indítvány érdemi vizsgálatát indokolná.
- [17] 3. A fentiek szerint az alkotmányjogi panasz nem felel meg a 29. §-ban írt befogadási kritériumoknak, ezért azt az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2021. szeptember 20.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/652/2021.

Az Alkotmánybíróság Határozatai az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu

Felelős kiadó: Németh Balázs ügyvezető

HU ISSN 2062–9273